

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/23

József (Bercecz-ut.)

Szűzőnyel: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatali
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Félsz évre — — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Négyed évre — — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Előfizések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Előfizéshez 50 banival több

Az aradi iparostársadalom nagy ünnepe.

Unnepélyes keretek között avatták fel az új Iparosotthont. — Fontos határozatokat hozott Erdély iparosparlamentje. — Az országos kongresszuson nivós felszólalások és előadások hangzottak el. — Zavartalanul pergett le a kétnapos ünnepség programja.

(Arad, szeptember 9.) Erdély és Bánság iparostársadalmi ünnepségre gyűlt össze Aradon. Az ünnepség keretében kongresszust tartottak, amelyen rávilágítottak a szónokok az erdélyi és bánsági iparosság tragikus helyzetére és adatokkal dokumentálták a súlyos gazdasági krízis, a hibás gazdasági politika következményeit. Két megdöbbentően tragikus esemény, ami az iparoskongresszussal egyidőben történt, minden szónál és minden felsorolt adatnál jobban bizonyítja az iparosság szomorú helyzetét. Megrázó dokumentumot nyújtott az iparosság nyomoráról az a két családi tragédia, amelynek áldozatai az iparosság sorából kerültek ki. Egy nyomorgó pékmester, egy nyomorgó szabómester ölte meg önmagát és feleségét, mert nem tudott megbirkózni a nyomorral, ami a kongresszuson is említett hibás gazdasági politika következménye. Ez a két tragédia megrendítően dokumentálja azokat az igazságokat, amelyek az iparoskongresszuson elhangzottak.

Tegnap, vasárnap reggel kilenc órára zsúfolásig megtelt az Iparosotthon díszterme. Az Iparos Kulturház felavatására megérkezett vidéki kiküldöttek gyönyörködve szemlélték a nagyterem művészi díszítéseit és az elragadtatás hangján adóztak az aradi iparosoknak, akiknek áldozatkészségét igazolja ez a gyönyörű, művészi tökéletességgel felépített Kulturház. Pontosan kilenc órakor vonult fel az Iparosotthon vezetősége a színpadi emelvényre. Ebben a percben az Iparosotthon dalköre Dr. Bujá Sándor karaggy vezetésével rázendített a Himmuszra, amelyet a jelenlévők állva hallgattak végig. Ezután ünnepélyes csöndben állott fel Reinhart Gyula, az Iparosotthon elnöke, hogy magasszárnyalású beszédével megnyissa az ünnepségeket.

— A szent zsolozsmák után — kezdte Reinhart Gyula elnök — melyek hő imánkat a dal szárnyán vitték az új számolyához, kinek mérhetetlen bölcsessége és szeretetének kiapadhatatlan forrása adta nekünk azt a kegyet, hogy ma ünnepet üljön az aradi Iparosotthon Kulturházának felavatása alkalmából nemcsak Arad, hanem az egész ország iparossága.

Beszédének további részében üdvözölte a hatóságok megjelent képviselőit, a vendégeket, az intézmények kiküldötteit. Rátér a kézműipar helyzetének ismertetésére, amelyet fel kell említeni arra a nivóra, amelyen valamikor állott. Ismerteti azokat az intézményeket, amelyeket az aradi iparosság létesített. Felhívja a jelenlévőket, hogy minden erejükkel azon legyenek, hogy az összes iparosintézmények összefogva vállalva dolgozzanak az iparosság érdekeiért. Mert jaj annak, aki gyengíti az iparosság sorait és testvérharcot idéz elő.

— Ettől a munkától ne maradjon el senki — folytatta beszédét — aki érdemes akar lenni az iparos névre, mert csak mindnyájunk vállalt és odaadó munkája lesz képes legyőzni

az akadályokat és kiérdemelni a győzelmet. E jelben nyitom meg az Aradi Iparosotthon kulturházának felavatási ünnepélyét: „Isten Hozott!”

— És most felkérem az Iparosotthon ügyészét, Dr. Gabos Jenőt avató beszédének elmondására.

Dr. Gabos Jenő emelkedett szólásra. Szimbólikus mesével kezdte felavató beszédét és rátér arra, hogy ebben a városban lelkes és önzetlen emberek elhatározták, hogy a város dolgozó, minden szépért és nemesért lelkesedő iparosostálya számára Kulturházat emelnek.

— A Kulturház felépült — fejezte be beszédét. — Az aradi iparosság a kulturával szemben megtette kötelességét! Elnök ur, kérem mondja ki e kulturházat felavatottnak.

Reinhart Gyula elnök a szobrász szavával kezdte beszédét és az Isten áldását kéri az iparosok munkájára.

— Lássá el vezetőit bölcsességgel, hogy baj nélkül vezessék a rájuk bízott iparosságot egy szebb jövő felé. Az aradi Iparosotthon Kulturházát felavatom az Atyának, fiunak és szentlélek istennek nevében Amen.

A delegátusok üdvözlétei.

A teremben ünnepélyes hangulat uralkodott. Megható csönd követte Reinhart szavait és a dalárda rázendített egy zsolotarra, a

A kongresszus állást foglalt a betegsegélyző ellen.

Pontosan délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg Zima Tibor elnök az iparos-kongresszust a Kulturház nagytermében. A kongresszus iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A terem teljesen megtelt és Zima Tibor elnöki megnyitójában meleg hangon üdvözölte a hatóságok képviselőit és mindazokat a kik megjelentek a kongresszuson. Ion Bubulea, a munkaügyi miniszter megbízottja, munkaügyi vezérfelügyelő a miniszter nevében üdvözli a kongresszust és eredményes munkálkodásra serkenti az iparosságot. Ezután Zima Tibor felolvassa a megérkezett üdvözítő táviratokat, amelyekben a távoimaradtak meleg együttérzésükről tesznek tanúságot.

Irredenta-e az erdélyi iparos?

Ezután Szabó Béni képviselő emelkedett szólásra. Ismertette a romániai ipar általános helyzetét és azokat a körülményeket, amelyek az iparos szövetségek működését károsan befolyásolják.

— Odafenn a politikai körökben — folytatta beszédét Szabó Béni. — de a regáti iparosság között is az a balfelfogás uralkodik, hogy az erdélyi és bánsági iparos szervezetek irredenta irányúak. Ez a téves rosszindulati beállítást utját állja az iparosság minden nemes törekvésének és megakadályozza a romániai kézműipar fejlődését.

melynek elhangzása után az intézmények kiküldöttei mondották el meleghangú üdvözítő beszédeiket. Először Vlad Sándor a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a kamara nevében üdvözölte az aradi iparosságot. Szabó Béni országgyűlési képviselő, a brassói iparosság kiküldöttje mondott magasszárnyalású beszédet, majd Kerekes István a szatmári iparostestület, Gyarmathy István a székelyudvarhelyi iparosság, Hollinger Péter a temesvári Eisenring igazgatója, Temesvár helyettes polgármestere mondott üdvözítő beszédet. Lurtz János Sepsiszentgyörgy, Trusch Mihály Zombolya, Ghili János Kolozsvár, Bustya Béla Marosvásárhely kiküldöttjei üdvözölték az aradi iparosságot.

Deutsch Andor, az aradi Kereskedelmi Testület nevében, Engel Gyula a kiskereskedők szindikátusa s Wild Endre dr. minorita lelkész, a római katolikus Kulturház üdvözlését hozta el.

Reinhart Gyula mellszobra.

Az üdvözítő beszédek elhangzása után az előcsarnokban lévő márványtábla leleplezése következett. Ez a márványtábla örökíti meg azoknak az iparosoknak neveit, akik áldozatkészségükkel hozzájárultak az Iparosotthon felépítéséhez. Leleplezték Reinhart Gyula mellszobrát is. Reinhart Gyulának az aradi iparosság hálája emelte a szobrot, mert az ő tevékenysége és energiája nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az aradi iparosságnak Kulturháza van. A szobrot művészi meglátással Rubletzky Géza aradi szobrász készítette. Az ünnepi beszédet a leleplezés alatt Zima Tibor, az ország iparosszövetség elnöke mondotta. A leleplezési ünnepségek után a dalkör ismét rázendített az „Isten Dicsősége” című zsolotarra és ennek befejeztével megtörtént az Iparosotthon ünnepélyes felavatása.

Rámutat arra, hogy a kézműipar erős gazdasági szervezkedés útján haladjon. De hiányzik az anyagi feltételek, amelyek előkészítenék az iparosság boldogulását. A kisipar helyzete kétségbeesítő, ami annál feltűnőbb mert egy természeti kincsekben gazdag ország kisiparáról van szó. Külföldön minden hatóság támogatja a kézműipart, amelyet a városok anyagilag is segítenek és olesó hitel igénybevételére nyújtanak lehetőséget. Bizonyítja, hogy az új kormányban kétségtelem van a jóindulat az ipar támogatására, azonban minden jóindulata megtörik azon a bahiedelmen, hogy kisebbségi tendenciát látnak az erdélyi és bánsági kisiparosok minden megmozdulásában. Tartson lssze az iparosság, szaporítsa gazdasági intézményeit és igyekezzék saját erejére támaszkodni, mert csak abban bizhat.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Zima Tibor szólalt fel. Minden tekintetben helyesli Szabó Béni megállapításait, amelyeket egy gyakorlott ember szerezhet meg csupán. A romániai kisipar önmagára van utalva, mert sehoh sem található most meg az a helyzet, mint annak idején Magyarországon volt, amikor a fejlődő kisipart teljes erejével támogatta a kormány, mert meg kellett védenie a fejlett iparu Ausztriával szemben. Hollinger Péter az Eisenring igazgatója köszönetet mond Szabó Béniért azért a kitartásért és

szívósságért, amellyel a parlamentben a kisiparosok érdekeiért küzdött.

Az iparosság panasza.

Simiñescu Márton a váradi Ipartestület elnöke tartott ezután előadást a romániai munkásbiztosítás és betegsegélyezés súlyos helyzetéről. Nagyarányu tanulmányt nyújtott be a kongresszusnak, amelyben ismerteti a munkásbiztosítás történetét és azokat a sérelmeket, amelyek a betegsegélyezés és a gyógyszerkészítéssel terén tapasztalhatók. Javasolja, hogy a betegsegélyző járulékok kifizetésének terhére vegye magára az állam és követeli a betegsegélyző pénztár teljes autonómiáját.

Gimbescu Nicolai, a munkaügyi miniszter megbízottja válaszolt Simiñescu beszédére. Rómutatott azokra az előnyökre, amelyek az állam nyújtott a betegsegélyző után a munkásoknak. Ha vannak panaszok, azok nem általánosak és ha elő is fordulnak, minden esetben be kell jelenteni a kerületi igazgatóságnál, vagy közvetlenül a minisztériumnál. Elmondja, hogy törvényjavaslat készül, amely lényegesen javít a jelenlegi helyzeten.

Moskovitz Izidor tartalmas beszédben rámutat arra, hogy az iparoskongresszus az ipari munkásság érdekeit is védeni akarja, amikor a betegsegélyző sérelmeit szándékozik orvosolni. Követeli, hogy a betegsegélyzőtől vonják meg a végrehajtási jogot és a végrehajtásokat kizárólag közigazgatási úton intézzék.

Plesz Gábor rövid hozzászólása után Huszki beszélt a sérelmekről, amelyek súlyosan nehezedenek az iparosságra. Gimbescu vezérfelügyelő ismét válaszol a panaszokra s bizonyítja, hogy a betegsegélyző speciális gyógyszereket is ad betegének. Simiñescu Márton aárszó jogával élve néhány konkrét esetet sorol fel, amelyek igazolják az itt elhangzott panaszokat. Ezzel a vasárnap délelőtti kongresszus véget ért.

Két jubiláris közgyűlés.

Délután két órákor társas ebéd volt az Iparosotthon kerthelyiségében és négy órákor délután az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének harminc éves jubiláris közgyűlését tartották meg a Kulturház dísztermében. A közgyűlésen Reinhart Gyula ismertette a szövetkezeti intézmények jelentőségét. Assael Károly a Hitelszövetkezet harminc éves múltjáról beszélt. Bakács Miksa a szövetkezetek jövő feladatairól tartott előadást. Moskovitz Izidor a szövetkezetek működéséről beszélt. Az ünnepi közgyűlés után az aradi bitoriparosok huszonötödik díszközgyűlését tartották meg, amelyen Brisztó Béla, a marosvásárhelyi építőiparosok egyesületének elnöke tartott előadást. Több felszólalás után a két díszközgyűlés véget ért.

Mesterréavatás

Este hét órákor nagyszámu közönség jelenlétében kezdetét vették a Mesterréavatás nagyhatásu ünnepségei. Az emelvényen a céhmesterek foglaltak helyet. Az elnöki asztal mögött Reinhart Gyula főcéhmester ült. Székely szertartásmester a többi funkcionárius kíséretében karonfogva vezette föl Vlad Sándor szenátort kamarai elnököt, akit kőművesmesterré avattak. Pacuraru Erutus kamarai főbírárt, aki lakatosmester lett és dr. Gabos Jenő ügyészt, aki horbelymester diplomát szerzett. A felavatás a szokásos ceremóniák között, kedélyes és megható hangulatban folyt le.

Az ünnepélyes aktus után az ezüst serlegből ittak az új mesterek és Reinhart Gyula záróbeszédével befejezést nyert a felelhetetlenül szép és megható régies ünnepség.

A bankett.

Este fél tíz órára az Iparosotthon dísztermét fehér asztalok foglalták el. Az izlésesen feldíszített terem teljesen felkészült az ünnepélyes bankettre. A résztvevők mintegy négy-százam, hamarosan elfoglalták helyeiket és a pincérek hada a legizlésesebb ételkkel és italokkal kínálták a vendégeket. A zene szól és az egyik szünetben megszólalt Kohn Jakab

aradi szobafestő mester művészi tárogatója. A banketten az első beszédet a királyra és régens tanácsra Vlad Sándor iparkamarai elnök mondotta. Felszólaltak még Szabó Béni kamarai képviselő, Parecz Béla dr. Arad magyarságának képviselője, Pápay Lajos, Gábor Andor, Vadász Armand dr. és még számosan. A bankett a legjobb hangulatban a késő éjszakai órákig tartott.

„Szabó képviselő polttizál”...

Ma délelőtt 10 órákor folytatódott az iparoskongresszus Reinhart Gyula elnöklése mellett. Napirend előtt Szabó Béni kamarai képviselő érdekes bejelentést tett. Elmondta, hogy Ghimbisacu munkaügyi vezérfelügyelő, ki a minisztérium képviselőjében vett részt a kongresszuson, tegnap megígérte, hogy a kongresszus anyagát közölni fogja Raducanu miniszterrel és jóindulati támogatását helyezte kilátásba. Véletlenül bepillantott Ghimbisacu jegyzeteibe, ahol a következő feljegyzést látta: „Domnul Szabó deputat face politica”. (Szabó képviselő polttizál.) A kongresszus felháborodással vette ezt a tényt tudomásul, mire Szabó Béni kijelentette, hogy míg ilyen szellem nyilvánul meg magasabb helyről az iparosság ellen, addig békés együttműködésre nincs sok remény.

Elmondta, hogy beszédeit, amiket a kongresszuson tartott, románul betárolta a munkaügyi minisztériumhoz és Raducanutól elégtételt fog kérni. A kongresszus helyesléssel vette tudomásul Szabó Béni tervét, valamint azt, hogy a csikszenttamási fűzfőrszűrtak javára 5125 lej gyűlt össze a tegnapi banketten.

Ezután Hollinger Péter (Temesvár) tartott előadást az adóproblémáról, majd Szabó Károly (Nagyvárad) a tanoncnevelés és az ipartestületek ügyében terjesztett elő határozati javaslatot, amelyet többek hozzászólása után elfogadtak. Buda munkaügyi inspektor felszólalása után Reinhart Gyula tartott előadást az iparoshitelszövetkezetekről, majd Rácz Emil aradi műépítész beszélt alapos felkészültséggel az építőipar problémáiról. Kéncpontos határozati javaslatot, amely az ipar fellendítését szolgálta, a

Szabadlára helyezték a Müller-ügy két gyanúsítottját.

Márkus István ékszerész és Balog Sándor tisztviselő ma délután elhagyták a fogházat. — Cuzman Nicolai még e héten szabadlára kerül. — A vizsgálat még egy évig is eltarthat.

(Arad, szeptember 9.) A sokmillió vasuti nanama ügyében ma újabb fordulat következett be. A vizsgálóbíró elrendelte Balog Sándor tisztviselő és Márkus István óras szabadlára-helyezését, kik már hetek óta vizsgálati fogságban voltak. Már napokkal ezelőtt panaszkodott Balog, hogy súlyos szívhalálval sokat szenved és amióta a fogházba került, állapota csak rosszabbodott. Igen gyakran rohamai voltak, minek következtében dr. Bradean Althanas vármegyei főorvos és dr. Moldovean György kórházi orvos megvizsgálták. A két orvos Balog betegségét meglehetősen súlyosnak találta és javasolták azonnali szabadlára való helyezését. Sommer Nándor ügyvéd, Balog védője, az orvosi bizonyítványon kívül azzal is indokolta védencének szabadlára való helyezési kérelmét, hogy Lippán rendes lakása van és rokoni állást is szerzett neki s miután szökésétől nem kell tartani, kérte a szabadlára-helyezés elrendelését.

Dr. Friedmann Ignác ügyvéd, Márkus István megbízásából fordult szabadlára-helyezési kérelemmel dr. Harb Jenő vizsgálóbíróhoz. Beadványában előadta, hogy Márkusnak semmi része nem volt a sikkasztásban. Ő mindössze csak egy félmillió lejes kölcsönt vett fel, mint kereskedő. Foflutót és nem tudhatta, hogy a pénz bűnös uton került Fofiu hirtokába. Azt hitte, hogy Fofiu apja vagyonos ember és nyugodtan vette fel a kölcsönt, amit egy közvetítő közvetített.

Dr. Harb Jenő vizsgálóbíró ma délelőtt tanulmányozta át a két szabadlára-helyezési kérvényt, amelynek végeztével elrendelte Márkus és Balog azonnali szabadlára-helyezését. Miután az ügyészség

kongresszus egyhanguan elfogadta. Bustya Béla (Marosvásárhely), az építőipar államsegélyezéséről szólott, míg Moskovitz Izidor (Arad), az iparosok rokkant- és nyugdíjegyletének megalakítását sürgette. A kongresszus Moskovitzot bízta meg az erre vonatkozó előmunkálatokkal, amit majd a Szövetség fog befejezni. Assael Károly (Arad), a tanoncnevelés megreformálásáról tartott előadást, végül Kerekes István szatnári ipartestületi alelnök arra kérte a kongresszust, hogy jövő évi ülését Szatmáron tartsa meg. A kongresszus a meghívást elfogadta. Ezután hosszabb eszmecsere következett az iparosság eljövendő politikai elhelyezkedése tárgyában, majd azután a kongresszus ülése a késő délutáni órákban véget ért.

Az Ipartestületek közgyűlése.

Délután három órákor Stupar Samu szövetségi igazgató megnyitotta az Ipartestületek szövetségének a rendes évi közgyűlést. Az idő rövidségére való tekintettel összevontan felsorolja jelentését. Röviden rámutatott az anyagi nehézségekre, mellyel küzdenek. A választmány elhatározta, hogy a környékbeli községek taggá való megnyerésére propagandát indít. Beszéde nyomán felszólalt Moskovitz Izidor, élesen támadta azokat az iparosokat, akik még a 30 lejes tagdíjat sem fizetik meg és szerinte azok azt érdemelnék, hogy a testület ne törődjön velük. Felszólalását a közönség lelkesen helyeselte.

Ezután Stupár Samu megtette az elmúlt év pénztári jelentését és kérte a felmentvényt, amit a közgyűlés egyhangúlag megadott. Majd a jövő évi költségvetését olvasta fel, a mit szintén minden változtatás nélkül elfogadta a közgyűlés.

Utána Szabó Károly nagyváradi iparos kér szót. Beszédében melegen megköszöni a testület által az elmúlt évben végzett munkát és kéri az illetékeseket, hogy a jövőben is szeretettel karolják fel közös ügyeiket. Beszédére Szabó Béni brassói országgyűlési képviselő válaszolt, aki kérte a tagokat, hogy továbbra is legyenek bizalommal irántuk.

A közgyűlés Reinhart Gyula elnök zárószavaival ért véget.

sem emelt kifogást a két letartóztatott szabadlára-helyezése ellen, mindketten ma délután 2 órákor elhagyták a fogházat.

A napokban olyan hírek terjedtek el a városban, hogy a sikkasztók a terhelő erejű okmányokat megsemmisítették és így a főtárgyaláson nem lesz képes a vizsgálat corpus delicti produkálni. A vasuti házivizsgálatnak azonban eddig sikerült hét kétszer fizetett listát megtalálni, amelyek kétségtelen tárgyi bizonyítéka annak, hogy a sikkasztók megkárosították az államot. A vizsgálat nagyon lassan halad előre, mert óriási mennyiségű dosszártnak kell felülvizsgálni. A központi igazgatóságtól most néhány tisztviselő delegálását kérték, mert a mai tisztviselői kar nem képes a rendes napi munka mellett, még a vizsgálatot járó óriási munkatöbbletet is elvégezni és így még

egy évig is eltarthat, amíg végre teljesen tiszta képet nyerhet a vasut az elsikkasztott összegek nagyságára nézve.

Holnap a pénzügyigazgatóságon lévő okmányok felülvizsgálását kezdik meg. A vasut ugyanis a pénzügyigazgatósághoz szállítja át a vasuti büdzsét terhelő kifizetések okmányait.

Velencze vezérinspektort a napokban Aradra várják és ebből az alkalomból a vizsgálat újabb fejleményei várhatók.

A vizsgálat megállapította, hogy Cuzman Nicolai, aki szintén vizsgálati fogságban van, mindössze 13.000 lejt kapott Mülleréktől. Letékes helyről nyert információk szerint Cuzman is ezen a héten szabadlára kerül, mert rokoni százezer lej övadékot ajánlott fel.

Az eljárás azonban természetesen tovább folvik Cuzman ellen is.

Kedden estig minden aradi magyar jelentkezék!

Még csak egy napig tart a jelentkezési határidő. — 15.000 választóból alig 6000 került a listába. — Aki nem jelentkezett, felebbezzon! — A Magyar Párt szívesen elkészíti a felebbezéseket. — A négy polgárit végzett nők jelentkezzenek a Magyar Pártnál.

(Arad, szeptember 9.) A mai napon tömegesen jelentkeztek az emberek a városházán a választói és illetőségi listába való felvételre. A roham szükségessé tette, hogy az összeíró tisztviselők számát megszorítsák. Ma több mint kétezen jelentkeztek felvételre, azonban ez nem hozta helyre a tegnapi lanyhaságot. — Tegnap egész nap, este fél 8 óráig dolgoztak a városházán. Délelőtt még csak jelentkeztek, de a délutáni órákban csak egy-egy ember kereste fel a hivatalokat. Így ma előállott az a szomorú helyzet, hogy

a választóknak még a fele sem jelentkezett ma estig a listába való felvételre.

Pontos számot csak holnap este, a listák lezárása után lehet tudni, de hozzávetőlegesen számítva a körülbelül 14—15.000 választóból mindössze 6000 jelentkezett.

A város közigazgatási osztálya ma megtette a szükséges intézkedéseket a listák lezárására vonatkozólag. Rendeletet adott ki, hogy úgy a választói, mint az illetőségi listákat szeptember 11-én és 12-én, szerdán és csütörtökön a városháza közszemlére tegyék ki. Mindenki, aki kimaradt, vagy akit visszautasítottak, szeptember 23-ig bezárólag felebbezést nyújthat be. A felebbezést a városháza kell címezni és beadni és ahhoz a szükséges iratokat csatolni kell.

A nem jelentkezett polgárok között feltűnően nagy a magyarok száma. Ezzel kapcsolatban a Magyar Párt a következő felhívást adta közre:

A Magyar Párt értesülve arról, hogy igen sokan nem jelentkeztek még a városházán összeírásuk végett, ezúton

nyomatékosan felhív minden aradi magyar polgárit, hogy a még rendelkezésére álló mai napon, vagyis: szept. 10-én minden körülmények között jelentkezék.

akár fele volt véve eddig a választók névjegyzékébe, akár nem, mert az összeírásra már csak ez az idő áll rendelkezésére.

Miután az összeíró bizottságok törvényben előírt feltételnek nem minősítették a négy polgári iskolai végzettséget, a törvény helyes magyarázata pedig a Magyar Párt véleménye szerint az, hogy a négy polgárit végzett nők épügy jogosultak a választói jogra, mint a négy gimnáziumot végzettek,

felhívjuk Aradváros négy polgári iskolát végzett asszonyait és leányait, kik életük 21. évét betöltötték, hogy felebbezésük elkészítése és benyújtása végett stb. haladéktalanul jelentkezzenek a Párt irodájában

Str. Closca (Szent László-ucca 7. sz. III. em.) és hozzák magukkal személyazonossági igazolványukat, iskolai bizonyítványukat, állampolgársági igazolványukat.

Hangsúlyozzuk, hogy az illetőségi lajstromba okvetlen vétesse fel magát mindenki, mert e nélkül a választói jogot sem lehet elnyerni, de a kimaradásából is sok kellemetlensége származhatik a kimaradottnak.

Kedd estig tehát vétesse fel magát mindenki az illetőségi lajstromba.

A Magyar Párt természetesen minden irányu felebbezést elkészít a hozzáfutóknak.

A Magyar Párt felhívása nyomán remélhetőleg mindenki fel fogja használni a holnapi, keddi napot a jelentkezésre.

Azok, akik kedd estig nem jelentkeztek, szintén felebbezzenek, hogy ilyen módon kerüljenek be a listába.

Elismert olcsó árak! Elsőrendű anyag!
Női télikabátok
 a legutolsó divat szerint kaphatók:
MENCZER confectio
 üzletében
 Aradon, volt Boros Béni-tér 40. sz.
 Saját nagy műhely! Kifűnő szabás!

A Magyar Párt irodájában jelentkezők számára elkészítik a szükséges felebbezést.

A megyénél rendszerben folynak a munkálatok. Ma benyújtották a pécskai írás illetőségi

Holnap délelőtt elégetik Zádor Imre holttestét

A főmérnök budapesti cége nem tudja magyarázatát adni az öngyilkosságnak. — Ma délelőtt kiadták Bucurestiben a temetési engedélyt. — Özvegy Zádorné holnap magával hozza férje hamvait.

A Keleti és Murányi-cég egyik igazgatója ma éjjel Aradra érkezett.

(Arad, szeptember 9.) Nagy szenzációt

keltett egész Aradon Zádor Imre volt gépüzemigazgató öngyilkosságáról szóló híradás. Aradon mindenki ismerte Zádor Imre karakterisztikus alakját és a város társadalmában egyik szimpatikus tagját vesztette el benne. Baráti környezete megdöbbenéssel értesült a kiváló mérnök tragédiájáról és mindenki bizonyos abban, hogy csak pillanatnyi elkeseredés adta kezébe a halálhozó fegyvert. Egyedüli adóssága az a hatszázezer lej volt, amely a Schenk és Társa áruügynökségben való részvételével keletkezett és ez az adósság nem volt olyan sürgős, hogy oka lehetett volna a végzetes elhatározásnak. Az egyedüli magyarázat abban rejlik, hogy a sokat üdözött férfi teljesen elkeseredett, amikor látta, hogy a CFR. szállításhoz nem lehet semmi és a fülöbe csengett az a budapesti ultimátum, amely szerint megszüntetik október 1-ével a Lysoform romániai vezérképviseletét, ha nem tudja megszerezni a vasúti megrendelést.

Az Aradi Közlöny felhívta a budapesti Keleti és Murányi céget, amely telefonon a következő felvilágosítást adta:

— Nem volt oka Zádor Imrénék az öngyilkosságra és csupán tulzott lelkiismeretessége kergette a halálba. Zádor pontos és megbízható tisztviselő volt, aki teljes energiáival és odaadással dolgozott a cégnek, amely vele a legteljesebben meg volt elégedve.

Bucuresti-i munkatársunk a tragédia újabb fejleményeiről a következőket jelenti:

— A tragédiát — mint ismeretes — a délelőtti órákban fedezték fel, amikor egyik ismerőse fel akarta keresni szállodai szobájában Zádor Imrét. Zárt ajtókra talált, amit gyanusnak vétek és feltörték az ajtót. Ott találták a szállodai szoba padlóján, vérbefagyva, mellette a halált okozó fegyver. Felesége és Tenner László tegnap délelőtt Bucurestibe érkeztek ahol eljárak az egyes hatóságoknál.

Kétszáz milliót sikkasztottak el a földosztási hivatalnál.

Felelősségre vonják a bünyös tisztviselőket. — A vizsgálatot vezető vezérfelügyelő szenzációs jelentése.

Bucurestiből jelentik A Lupta jelentése szerint Bistreanu földművelésügyi vezérfelügyelő szombaton nyújtotta be jelentését Michalache földművelésügyi miniszternek a központi földosztási hivatalnál történt vizsgálata eredményéről. Bistreanu megállapítja, hogy

a földosztási hivatalnál több mint 200 millió lejt sikkasztottak el különböző pénzalapokból.

Mihalache a vizsgálat eredménye alapján még e hét folyamán intézkedik a bünyös tisztviselők felelősségrevonásáról.

Újabb összeesküvést lepleztek le Bucurestiben.

Titokzatos fehér por Maniu miniszterelnök levelében. — Fenyegető leveleket kaptak az egyes miniszterek.

Bucurestiből jelentik: Az Ultima Ora írja, hogy a hatóságok pár nappal ezelőtt egy összeesküvés ügyben indítottak nyomozást, amely ügy eleinte komolytalannak látszott, később azonban a vizsgálat során komolyabb fordulatot vett.

Néhány napja ugyanis több miniszter, fenyegető leveleket kapott,

amelyeknek nem tulajdonítottak nagyobb fon-

Bélyeggyűjtők! Az új MICHEL-katalógusok megerkeztek Sándor Ferenc könyvüzletébe

és választói listáját. Lázár Ágoston dr. alispán kijelentette, hogy holnap estig az egész megyében készen állanak a listák. Arravonatkozólag, hogy a dovádákkal rendelkezők felvehető-e, még mindig nem érkezett válasz Bucurestiből. Ezek szintén felebbezést kell, hogy benyujtsanak, mert a felebbezési idő alatt biztosan meg fog érkezni a válasz.

A holttestet nem boncolják fel és ma délelőtt kiadták a temetési engedélyt, amely szerint Zádor Imrét holnap, kedden délelőtt tíz órakor égetik el a bucuresti-i krematóriumban, utolsó kívánságához képest.

Özvegy Zádor Imréné és Tenner László holnap délután utaznak el Bucurestiből Arad felé és minden valószínűség szerint magukkal hozzák a tragikus sorsu Zádor Imre hamvait.

A vizsgálat az öngyilkosság ügyében még folyik és ezideig nem került sor a három bucurestievel felbontására sem. A három levél még az ügyészség hirtokában van.

Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója ma délután telefonon értesített bennünket, hogy Keleti Kornél, a Keleti és Murányi-cég vezérigazgatója, amikor értesült Zádor Imrénék, a cég romániai vezérképviseletojének tragikus haláláról, két revizort küldött le Aradra a könyvek felülvizsgálása céljából. Az Aradi Közlöny munkatársa éjjel az állomáson várta a budapesti kiülődöttet. A budapesti gyors pontosan fél egy órakor futott be az aradi állomásra. Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni Engel Alfréddal, a Keleti és Murányi-cég egyik igazgatójával, aki a gyorsvonattal érkezett ma éjjel Aradra egy tisztviselő kíséretében. Engel igazgató érdeklődésünkre a következő kijelentést tette:

— Végtelenül megrendített minket a tragikus hír. Beláthatja azonban, hogy korai lenne nyilatkoznom. Ebben a percben érkeztem meg Aradra és egyebet nem tudok, mint amit a lapokból olvastam. Inkább az uraktól várok én is újságokat.

Arra a kérdésünkre, hogy meddig marad Aradon, a következő választ adta:

— Még magam sem tudom, hogy pontosan meddig maradunk. Annyi bizonyos, hogy néhány napig el fog tartani, amíg mindennel elkészülünk.

Többet nem tudott mondani Engel igazgató, elbucszott és egy taxin elindult a város felé.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A kommunistaperben ma kihallgatták Temesvár polgármesterét és rendőrprefektusát.

A prefektus utasítására vonult fel a karhatalom. — Vörös zászló a Munkásotthon ormán. — Ujabb tanúk kihallgatását rendelték el.

Temesvárról jelentik: Ma délelőtt folytatták nagy érdeklődés mellett a temesvári munkáspár tárgyalását. Először **Domasneanu** György tábornok, főpolgármestert hallgatták ki. Domasneanu tábornok elmondta, hogy Müller telefonon közölte vele, hogy **Proteanu** dr. főorvos nem engedélyezte Fónagy temetését és az ő közbenjárását kérte. Megígérte, hogy beszélni fog a főorvossal, közben azonban tudomására hozták, hogy demonstráció készül és ezért nem tehet eleget Müller kérésének. Müller kérdésére a főpolgármester kijelenti, hogy megtudta, miszerint idegen halottat hoztak Temesvárra, akinek a temetésén demonstrálni akarnak és ezért állott el az intervenciótól. **A vallomás közben élénk szóváltás keletkezett a vád és védelem képviselői között, majd a főpolgármestert megesketik vallomására.**

Utána **Crenian** Aurél temesvári rendőrprefektust hallgatják ki. **Crenian** elmondja, hogy a temetés alkalmával demonstráció készült. Ő az esetről jelentést tett **Cigareanu** prefektusnak, aki utasította, hozassa el a holttestet a Munkás Otthonból. Elküldte **Perian** rendőrigazgatót, aki a válasszal jött vissza, hogy a munkások megtagadták a követelés teljesítését.

Újra jelentést tett a prefektusnak, aki utasította, hogy ha nem megy másképen, karhatalommal kell elhozni Fónagy holttestét.

El akart kerülni minden vérontást, így maga is odament és először **Krebsnek**, majd **Müllernek** mondta, adják ki a holttestet. Válaszul a munkások az internacionalét kezdték énekelni. Erre felkérte **Secureanu** főügyészt, járjon el a törvény értelmében. Közben a belügyminisztériumból telefonáltak és ott kellett hagynia helyét. Mire visszaérkezett, már megtörtént az összetűzés.

Brudariu Adrian ügyvéd, az egyik sértett képviselője: Milyen utasítást kapott **Vaida** belügyminisztertől?

Crenian: Nem erről az ügyről volt szó.
Brudariu: Miért nem engedte meg a temetést?

Crenian: A prefektus utasítására. Különben is **Fónagy holttestét vörös drapériával borították be és a Munkás Otthon ormán vörös lobogó volt, amiből arra lehetett következtetni, hogy rendzavarás készül.**

Brudariu több kérdés után azt a kérdést teszi fel a rendőrprefektusnak, hogy a temetés idején vajon megkötötték-e már a külföldi kölcsönt?

Elnök: Ez a kérdés nem tartozik ide.

Brudariu: De idetartozik, mert azzal az indokolással tiltották be a demonstrációkat, hogy azok veszélyeztetik a külföldi kölcsönt.

Ezután **Patrascanu** védő teszi fel kérdéseit és többek között megkérdezi a rendőrprefektust, vajon becsempészthettek-e a Munkás Otthonba fegyvereket.

Crenian: Nem tudhatom, mert nem állítottam őt a kapu elé.

Védő: Milyen provokálást jelent a vörös zászló?

Crenian: Nem vagyunk a szovjetben.

Védő: Választ kérek a kérdésemre.

Elnök: Már megkapta a választ.

Nagy Hugó dr. védő: Kaptak-e utasítást a rendőrök, hogy ellenállás esetén fegyvert használjanak?

Crenian: Nem.

A rendőrprefektust ezután megesketik vallomására, majd **Lazits Dusan** fegyverszakértőt hallgatják ki, akinek megmutatják a golyó által átütött csendőrsapkát, **Perian** sapkáját és **Cracium** csizmáját. A fegyverszakértő megállapítja, hogy egy 6.35-ös golyó ütötte át azokat. A Munkás Otthonban talált pisztolyra vonatkozólag kijelenti, hogy az egy nyolckaliberű pisztoly. Ezzel a fegyverrel löttek, de nem lehet pontosan megállapítani, mikor.

Arad zsidósága tiltakozott a palesztinai vérengzés ellen.

Ma délután egy órai üzletbezárással demonstráltak az aradi zsidó kereskedők. — Népes és lelkes gyűlés a nyári színházban. — A tiltakozó határozatot elküldik az angol kormánynak és a gyarmatiügyi hivatalnak.

(Arad, szeptember 9.) Ma délután 5 órakor bezárultak Arad zsidó üzletei és a nyári színház előtt nagy tömeg gyűlt össze, amely tiltakozását kívánta kifejezni a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. A színház nézőterét teljesen megtöltötték a tiltakozó gyűlés résztvevői. A színpadon az aradi zsidó hitközség, valamint a zsidó szellemi élet vezetői foglaltak helyet és a gyűlést **Schütz Henrik dr. hitközségi elnök** nyitotta meg. Elmondta, hogy Arad zsidósága azért gyűlt most össze, hogy felemelje tiltakozó szavát a palesztinai véres események miatt és elégtételt követeljen azokért. Sokan vagyunk itt — mondotta —, akik nem helyeseliük a cionizmust és elhárított dolognak tartjuk, most azonban el kell az ellentéteknek nemulniok, mivel hittestvérek üldözéseiről van szó. A legnagyobb felháborodást az összes zsidó-üldözések között kétségkívül a palesztinai keltette, mivel a kegyetlenkedések ezáltal a zsidók otthonában történtek és nem olyan országban, ahol a zsidóság idegennek érezheti magát.

Dr. Vajda Jakab az ortodox hitközség osztatlan gyászát nyilvánította ki és összetartásra hívta fel a jelenlevőket, hogy a szentföldön felépíthessék a zsidó államot.

Bornstein Sándor kifejtette, hogy békés eszközökkel nem lehet államot alapítani, majd követelte, hogy engedjenek be Palesztinába annyi fegyverest, amely az ottaniak életének megvédésére elegendő.

Felülvizsgálják az adómérsékléseket.

A pénzügyminisztériumnak nem konveniólnak az adóleszállítások. — A revízió a nagyobb vállalatok adóánál történik.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium ma körrendeletet bocsátott ki, amelyben elrendeli az adófelszámolási bizottságok által történt adóleszállítások felülvizsgálását a nagyobb vállalatoknál, mert az adófelszámolási bizottságok által

PERZSASZÖNYEGEK

Dr. GROSZMAN ALFRÉDNÉ
szőnyegszövő műhelye Arad, Str. Moise Nioara No 17.
Ellenért legjobb minőség. Versenyképes árak. Keleti szőnyegek szakszerű javítása. 2008

A védők ekkor helyszíni szemlét követelnek, amelyre a vádlottakat is vezessék elő. **Nicolau** ügyész nem ellenzi a helyszíni szemlét, de fegyverszakértő delegálását is kéri. A bíróság egyelőre nem dönt az ügyben, hanem a periratokat és a kiegészítést kérő beadványokat olvassa fel. Az ügyész több tanú kihallgatását kéri, többek között **Fáskerti Tibor** aradi hírlapíróét, **Batrascanu** védő pedig **Secureanu** főügyész, valamint három doftanal fogoly kihallgatását kéri elrendelni. Az utóbbiakat annak beigazolására, hogy **Fónagnak halála előtt az volt az utolsó kívánsága, hogy Temesváron temessék el.** Az indítványokd ügyében a bíróság holnap reggel hirdeti ki a döntést.

Keppich István az aradi zsidó ifjuság gyűlésének adott szép szavakban kifejezést afelett, hogy Palesztinában az utolsó idealistákat öldösték a beduinok meg az arabok.

Dr. Herzog Sándor igen hatásos beszédben mutatott rá, hogy akárcsak Titus idején, ismét zsidóvér folyt Palesztinában. Elmondta, hogy a vérengzéseket a zsidók által behozott kultúra, munkatempó idézte elő, amely nem tetszett az arab uraknak és ezért lázították fel a zsidók ellen a parasztságot. Kimutatta, hogy a palesztinai angol közigazgatás hanyagsága a közvetlen oka a vérengzéseknek, majd határozati javaslatot olvasott fel, amelyben

Arad zsidósága mélyen felháborodva tiltakozik a palesztinai események miatt, amiket az angolok nem akadályoztak meg idejében.

Az aradi zsidóság mindazonáltal bizik az angol kormányban és reméli, hogy az istentiszteletek zavartalan tartását biztosítani fogja a Siratófalnál. Kártérítést követel a zsidók számára, valamint a hanyag tisztviselők visszahívását. Vegyék be a zsidókat számarányukhoz képest a rendőrségbe és ismertesse az angol kormány azokat a rendszabályokat, amiket a palesztinai zsidók élet- és biztonságának megvédésére óhajt tenni.

Ezzel a tiltakozó gyűlés **dr. Schütz Henrik** zárószavaival véget ért. A határozati javaslatot Arad zsidósága a napokban küldi el az angol kormánynak és a gyarmatiügyi hivatalnak.

Ertesítés!
Megnyílt BUCUREȘTIBEN a főváros központjában
„HOTEL VENETIA“
Str. Pictor Grigorescu 12. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victoriei. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, fürdő és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.
Tisztelettel:
„VENETIA SZALLODA“ vezetője
Moisescu, tulajdonos.

Irodalom és művészet

* Szerdán lesz megtartva az öregszejnész-est. Az aradi öreg színészek estjét a közbejött akadályok miatt, szeptember 1-ről el kellett halasztani. Mivel most már minden nehézséget sikerült elhárítani, a színésznapot, a bejelentett műsorral, szerdán, szeptember 11-én tartják meg a nyári színházban este 9 órai kezdettel. Alkalma lesz a közönségnek gyönyörködni **Tátray W. Cornelia** és **Berkovits Dániel** nagyszerű hangjában, **Csányi Mátyás** zeneszerző zongorajátékában, játsszani látja a kiváló **Kubelkáné-Vas Annát**, **Szabó Eszti**, **Pöldes Mihályt**, **Gyarmati Gézát**, **Kvasznitska M. Gézát**, **Arnstein Sándort** és **Szabó Lajost**. Táncolni fog a kész táncfenomen, **Ohionca Valéria** és

igen jelentékeny adóleszállítások történetek, amelyek veszélyeztetik az állam bevételeinek az egyensúlyát.

A rendelet egyúttal megállapítja, hogy a lezállítások egyszerű becsléssel és nem megfelelő vizsgálat alapján történtek.

Rotariu Ioan. Az apoteozis tartama alatt **dr. Krenner Miklós** beszél. Jegyek a téli színház pénztárában.

* **Műsoros táncestély** **Kisjenőn.** Szombaton este a sielau egyetemi hallgatók, a „Vultur” cserkészcsapatnak volt tagjai nagyszerű bálát rendeztek a **kisjenői Casino** helyiségeiben, **dr. Georgehe Francu** egyetemi tanár tiszteletére, aki orvosi pályájának 25 éves évfordulóját ünnepelte. A bálon nagyszámú, előkelő közönség vett részt. Nemcsak a **kisjenői**, de a vidéki román intelligencia is teljes számban jelen volt. A bálát megelőzőleg művészes volt. A program után kedélyes hangulatú táncmulatság következett, mely a legjobb hangulatban reggelig tartott. A tiszta jövedelmet a **Graniceri** községben felállítandó hősi halottak szobrára fordítják.

Elhelyezték Aradról Mihulescu CFR.-inspektort.

Az áthelyezés előzményeképpen 150 vasutas aláírásával feljelentés ment ellene és bizalmasa Popescu Negura ellen a központhoz. — A feljelentés súlyos visszaélésekkel vádolja úgy az inspektort, mint Negurát.

(Arad, szeptember 9.) Az aradi vasutigazgatóság újabb szenzációja van: a vezérigazgatóságtól ma reggel távirat érkezett, amelyben értesítik, hogy Mihulescu Gheorghe inspektort, a vontatási felügyelőség vezetőjét azonnal hatállyal Bucurestibe helyezték át. Mihulescu áthelyezése nagy feltűnést keltett, mert a vasutigazgatóságot váratlanul érte a vontatási osztály vezetőjének Bucurestibe való rendelése.

Az áthelyezés valószínűleg kapcsolatban van azzal a feljelentéssel, amit mintegy három héttel ezelőtt 150 vasutas tett a vezérigazgatóságon Mihulescu ellen. A feljelentés súlyos szabálytalansággal vádolja Mihulescut, aki ellen a vasutasok a fegyelmi eljárás megindítását kérték.

A feljelentés szerint Mihulescu a legszigorúbb tilalom dacára irodahelyiségekből alakított át magának lakást ugyanakkor, amikor a vasut magas béreket kénytelen irodahelyiségekért fizetni. Az átalakítás költségeit a vasutal fizettette meg, ami 120.000 lejébe került az államnak. Ezenkívül 20.000 lejért fűtőszobát rendezett be magának és 12.000 lejért a vasutal konyhatűzhelyet vásárolt magának, amit csak egy évvel később vétetett fel a leltárba.

A másik vádpont szerint akkor, amikor a vasutnál az egész vonalon leépítik a személyzetet, amikor Kolozsvárról Aradra jött, két olyan munkást hozott magával, akiket Kolozsváron különböző visszaélések miatt elbocsátottak az államvasutak szolgálatából. Crisan Filip és Filöp Jon a 4573—929 számú okmány tanubizonyosága szerint hamis tanuvalomást tettek Mihulescu Dragos Traian főmérnök elleni perénél, mire elbocsátották őket. Mihulescu ennek dacára magával hozta Aradra őket és itt a legmagasabb órabér mellett alkalmazta őket.

A feljelentés szerint Mihulescu ez év májusában egy rendeletet adott ki, hogy az összes fűtőházi tisztviselők kötelesek a pünkösdi ünnepek alatt hivatalban tartózkodni és egyetlen tisztviselőnek sem szabad elutazni a gyulafehérvári egyesülési ünnepélyre. Ennek a feltűnést keltő rendeletnek száma: 4209—929.

Amikor Stan Vidrighin vezérigazgató rendeletemelyben nem a kinevezett irodaszemélyzet elbocsátásáról intézkedik, megkérdezett Mihulescu elbocsátotta az összes kisebb-segíj tisztviselőket, ugyanakkor azonban saját embereit helyezte el azoknak állásába.

Hogy ez ne tűnjön fel Bucurestiben, az ujonnan felvett tisztviselőket mint munkásokat jelentette be.

A feljelentés Popescu Negura vasuti díjnok, az Universul aradi tudósítójának személyével is foglalkozik. Popescu Negura, mint Mihulescu egyik bizalmasa nagy befolyással rendelkezett a vontatási osztálynál. A feljelentés szerint ezt Popescu Negura ki is használta, mert amikor munkásokat alkalmaztak, csak azokat terjesztette elő, akik neki fizettek. A feljelentés azután arra is felhívja a vezérigazgatóság figyelmét, hogy Popescu Negura ellen az aradi törvényszéken büntető eljárás van folyamatban és még mindig szolgál

latban van, holott a vasuti törvény értelmében azt a tisztviselőt, aki ellen büntető eljárás van folyamatban, azonnal fel kell függeszteni állásától. Felhívták a feljelentők a vezérigazgatóság figyelmét arra is, hogy Popescu Negura csak néha-néha jár be hivatalába, inkább politikai és egyéb cikkeket ír az Universulba.

Feleségével együtt felakasztotta magát egy aradi iparos.

Köteles János szabómester és felesége egymást átölelve mentek a halálba. — Az iparos nyomor újabb kettős tragédiát okozott Aradon.

(Arad, szeptember 9.) Megrendítő családi tragédia játszódott le tegnap Aradon. a Piata Catedralei (Tököli-téren). A tragédia áldozatai Köteles János szabómester és felesége. A szerencsétlen házaspár a Tököli-tér 10. számú házában lévő nyílt üzlethelyiségben felakasztotta magát. Mire tettüket észrevették, mindketten halottak voltak.

Köteles János és felesége szombaton este átmentek a szomszéd házában lévő vendéglőbe és éjjel tizenkét óráig csöndesen beszélgettek egymással. Ketten egy liter bort fogyasztottak és eltávoztak. Tizenkét óra után a ház lakóit kalapácsütések zaja verte fel. Többen halottak, hogy a földszinten lévő helyiségből szűrődnek ki a kalapácsütések hangjai. Azt hitték, hogy talán betörők járnak lent. De néhány perc múlva minden elcsendesedett. Közben pedig Köteles János 55 éves szabómester feleségével együtt bement üzletébe, magára csukta az ajtót, felállt egy székre és közvetlenül az ajtó mellett két kampós szeget vert a falba.

A székekre egy-egy kötélrövidítőt erősített, hurkot kötött reá és feleségével

SZÖRMEBUNDÁK legjobbak és legolcsóbbak HOFFER PONGRAC

Képesített szűcsmesternél
BUDAPEST, IV. Eszkü-ut 6. szám (Klotild-palota)
Erdélybe szállított számos bundám igazolják megbízhatóságomat.
Ügyeljünk a címre!

A feljelentést Findig Albert és Harangozó vasuti tisztviselőkön kívül mintegy 150 vasutas írta alá és Pop-Csicsó kamarai elnök útján juttatták el Stan Vidrighin vezérigazgatóhoz. A feljelentésnek előreláthatólag érdekes fejleményei lesznek.

együtt felállt egy alacsony székre, nyakukba tették a hurkot, átölelték egymást és kirúgták a széket maguk alól.

Vasárnap délelőtt tíz órakor, amikor a ház lakóinak feltűnt a Köteles-házaspár távolléte, valaki egy ajtóhasadákon keresztül benézett az üzletbe és a borzalmas látványtól megtántorodott. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Marcescu komisszár és Mihájlóvics büntetőbíró ment ki a helyszínre. Feltörték az ajtót és ott találták a házaspárt, egymást görcsösen átölelve, holtan felakasztva.

Köteles Jánost és nejét a nyomor kergette a halálba. Valamikor jömeneteli műhelyük volt, de Köteles néhány év óta súlyos asztmában szenvedett. Az üzlet mindig rosszabbul ment és már az utóbbi időkben a házbért is alig tudták kifizetni. Köteles János egy levelet hagyott hátra, melyet öccsének címzett. A levélben megírja, hogy a betegség és a nyomor kényszerítette őket a halálba. Holttestüket az alsótemető halottasházába szállították, honnan ma délután 3 órakor temették el őket.

PESTEN BUNDÁT KALMÁR

SZÜCSNÉL vegyen!

Szolíd árak, 7
Elsőrangú minőség.

BUDAPEST, VII, Wesselényi-uca 27. szám. — TELEFON.

Ujabb feljelentés Sztrankovics aradi kőművesmester ellen

Miuta aradi tanár 190.000 lejt adott át Sztrankovicsnak, aki több, mint félmillió lejt kárt okozott a feljelentőknek.

(Arad, szeptember 9.) Egyedül az Aradi Közlöny jelentette néhány héttel ezelőtt, hogy Toader Iuliu gimnáziumi tanár büntető feljelentést tett Sztrankovics Vilmos aradi kőművesmester ellen, aki tőle házépítés céljaira készpénzt és egyéb anyagot vett át és a tanárt 350.000 lejjel megkárosította.

Ma reggel újabb feljelentés érkezett az ügyészséghez Sztrankovics ellen. Miuta Alexandru tanár tett ellene feljelentést, mert a kőművesnek házépítés céljaira 190.000 lejt adott át. Sztrankovics azonban a pénzt, a feljelentés szerint, elikkasztotta. Az ügyészség ebben az ügyben megindította a vizsgálatot Sztrankovics ellen.

Kifosztották Mandru aradi főügyész lakását.

Amíg a főügyész szabadságon volt, betörők hatoltak a lakásába és onnan mintegy százezer lejt értékű holmit raboltak el.

(Arad, szeptember 9.) Párját ritkító vakmerőséggel végrehajtott betörés történt Aradon. A betörők kifosztották Mandru Miklós aradi királyi főügyész lakását és onnan nagymennyiségű ruhaneműt és egyéb értékes holmikat vittek el.

Mandru Miklós főügyész másfél hónapi szabadsága után az éjszaka érkezett vissza Aradra. Egyenesen a Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-

ucca) 2. számú házában lévő lakására hajtatott. A lakás ajtaja rendesen be volt zárva, de amint belépett az ajtón, a legnagyobb meglepetéssel látta, hogy távolléte alatt valaki járt a szobákban. A főügyész nyomban a szekrényekhez sietett, amelyeket a betörő teljesen kiürített. A vakmerő betörésről azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan egy rendőrbizottság ment ki a helyszínre. A nyomozás megállapította, hogy a tettes vagy tettesek álkulccsal hatoltak be a lakásba, ahol feltörték a szekrényeket és fiókokokat, amelyeknek tartalmát elrabolták.

A főügyészt ért kár nagyságát még nem állapították meg, de hozzávetőleges számítás szerint jóval felülmúlja a százezer lejt. A helyszínen meg-ejtett vizsgálat kétségtelenül beigazolta, hogy a tettes olyanok követhették el, akik tökéletesen ismerősök a helyzettel. Valószínű az is, hogy a betörők ketten vagy hárman lehettek, mert az elrabolt holmikat egy ember nem szállíthatta el. A mai napon a rendőrség kihallgatta a ház összes lakóit, azonban érdemleges vallomást senki sem tudott tenni. A nyomozás a legnagyobb apparatussal indult meg.

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZINHÁZAK MŰSORA

„CENTRAL” mozgóban Str. Russu Sirianu, volt Aulich L.-ucca
MA, KEDDEN

A sejk leánya.

(Bambilla hercegnő)

Főszerepben: BEBE DANIELS, ARLEN RICHARD.
Nagyszabású keleti film. Ragyogó kiállítás
Az utóbbi idők legszebb filmje.

Előadások pontosan délután 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

„ELIT” városligeti mozgóban
MA, KEDDEN

Mária nővér.

Pekár Gyula novellája nyomán.

Főszerepben: IRIS ARLEN, WERNER PITSCHAU.

H I R E K.

Csikszenntamásért...

(Arad, szeptember 9.) A csikszenntamási tűzvész károsultjai iránt érzett részvét nem csökkent Aradon és a város magyarsága szívbéli kötelességének tartja, hogy hajbajutott székely testvéreim, ahogy csak tud, segítsen. Az Aradi Közlöny, amely tudvalevőleg bekapcsolódott az Országos Magyar Párt által indított segélyakcióba, napról-napra gyűjti össze a beérkezett adományokat és örömmel kell megállapítanunk, hogy felhívásaink nem maradtak eredménytelenek, sőt a segélyezési akció egyre nagyobb hullámokat vet. A mai napon a következő összegek futottak be lapunk kiadóhivatalába:

Germann Lajos (Loyrin)	200.
B. G.	200.
Heltmann János	100.
Özv. Ábray Lajosné	100.
Lichtenthal Ferenc és neje	100.
Juhász Gábor	100.
Fülöp Endre	100.
A. szeptember 8. gyűjtés eredménye	100.
Összesen:	1300 lej.

— **Időprognózis.** Meleg idő várható, nyugat felől nagyobbodó felhőzetrel és helyenkint zivatarokkal.

— **Az aradi nemzeti-parasztpárt vezetőségi ülése.** Ma délután az aradi nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottsága ülést tartott a pártklubban Grosforeanu szenátor elnöke alatt. Az ülésen pártszervezeti ügyeket beszéltek meg, majd elhatározták, hogy a végrehajtó-bizottság tagjai beszámolókat fognak tartani a megyében a lakosság számára, végül a megyei és községi választásokra vonatkozólag történt megbeszélés.

— **Moga Romul dr. mint kveszor jött haza** Bucurestiből. Ma hazaérkezett Bucurestiből dr. Moga Romul kveszor, akit mostani bucaresti tartózkodása alatt inkadráltak az új törvény alapján. Moga Romul dr. alá tartoznak a jövőben az összes aradmegyei rendőrségek, beleértve a határrendőrséget is.

— **A bécsi magyar sajtóattasé merénylőinek** kiadatását kéri a magyar kormány. Bécsből jelentik: Hír szerint a magyar kormány kikéri Ausztriától Ziegler merénylőit. Budai Kálmánt, mert a merénylet a magyar követségen, tehát magyar területen történt.

Zongorák és pianinók
FAIX J. zongoratermében
 Arad, Strada Consistoriului 25.
 volt Batthyány-uca.

— **Lupu tiltakozik a dambovitamegyei választások ellen.** Bucurestiből jelentik: Dr. Lupu táviratot intézett Maniu Gyula miniszterelnökhöz, a kinek tiltakozását jelentette be az ellen, hogy Dambovitamegyében a mai választáson két hívét tartóztatták, akik korteskedtek a Lupu-párt jelöltjei érdekében.

Igaz Györgyné francia-német gyermekkurzusa 16-ikán kezdődik. Beiratkozás minden nap, Ortutay-palota. Iskolásokat külön vállal németre, franciára, sétaközben is.

— **Millió sikkasztást követett el egy bucaresti pénzügyigazgatósági tisztviselő.** Bucurestiből jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Elena Silgolsky bucaresti pénzügyigazgatósági tisztviselőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy egy millió 720 ezer lejt elsikkasztott. A vizsgálat tovább folyik.

— **Meghalt a ruszinszkói magyarság vezére.** Beregszászról jelentik: Bakó Gábor dr. ügyvéd, a ruszinszkói magyarság egyik vezére tegnap meghalt. Ma délután temették el nagy részvét közepette.

Orvosolják az erdélyi sérelmeket

Erdélyi miniszterek kerülnek a kormányba. — Iunian igazságügyi miniszter tárcáját Voicu Nitescu veszi át.

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial szombati száma régenstanácsi rendeletet közöl, amely szerint az igazságügyminisztérium ideiglenes vezetését Voicu Nitescu erdélyi miniszter veszi át. Iunian igazságügyi miniszter már több hete betegszabadságon van és eddig Costachescu közoktatásügyi miniszter helyettesítette. Most ez a helyettesítés megszűnik és Iunian visszaérkezéséig Voicu Nitescu vezeti az igazságügyi minisztérium ügyeit.

A csere politikai körökben slénk feltű-

nést keltett. Azt állítják, hogy Nitescu megbízatása azért történt, mert a kormány orvosolni akarja az erdélyi jogászok sérelmeit. A lapok arról is írják, hogy az erdélyiek nincsenek eléggé képviselve a kormányban és így szükségessé válik néhány regáti származású miniszter kicserélése, akik helyett erdélyiek kerülnek az újonnan átalakítandó kormányba. Nitescu jelenlegi megbízatását olyan nak tekintik, amely bevezeti a kormány átalakítását és helyet ad az erdélyi érdekek védelmének.

Megkezdődött Budapesten a Pecha-féle kémkedési per.

A honvédtörvényszék szigorú zárt tárgyalást rendelt el. — A vádlott bizalmi férfait is kizárták a tárgyalóteremből. — Ítélet egy-két nap múlva várható.

Budapestről jelentik: Ma délután kezdte tárgyalni a budapesti honvédtörvényszék Pecha Vince cseh vasuti tisztviselőnek és társának kémkedési ügyét. Pecha tudvalevőleg a hidasnemeti határcsúszás előidézője volt. Mindjárt a tárgyalás elején az ügyész emelkedett szólásra és fontos államérdekekre való hivatkozással zárt tárgyalást kért. A védők hozzájárultak az indítványhoz és csupán

azt kérték, hogy a két vádlottnak három bizalmi embere lehessen jelen.

A bíróság huszperces tanácskozás után kihirdette a döntést, amely szerint az ügyész indítványának helyt ad, míg ezzel szemben visszautasítja a védők kérelmét. A döntés alapján a bizalmiakat eltávolították, sőt a ki-rendelt katonőröket is kiutasították a teremből. Ítélet holnap vagy holnapután várható.

A korzón felismerték az aradi fogház szökevényét

Sapira Herman vigan udvarolt egy leánynak, amikor a rendőr a korzón elfogta. — Az elcsipett lovak kezét csókolt a hölgynek és visszament a fogházba.

(Arad, szeptember 9.) Az Aradi Közlöny jelentette egyedül, hogy pénteken este az aradi ügyészség fogházából megszökött egy rab. A foglyokat rendszeresen munkára szokták a börtönőrök felügyelete mellett kivinni a városba. Pénteken több fogollyal Sapira Herman notórius betörőt is kivitték fát vágni. Este azonban, amikor a fogház felé mentek vissza, Sapirának sikerült megszöknie. Azonnal keresésére indultak, azonban a szökevényt nem sikerült kézrekeríteni.

Tegnap azután váratlan fordulatot nyert az ügy: a korzón felismerte egy ismerőse a szökevényt és a Central előtt posztoló rendőr segítségével elfogta Sapirát.

Loznica Bernado aradi cipész-mester az Aradi Közlönyből értesült arról, hogy Sapirának, akinek családját ismerte, sikerült megszöknie. Tegnap a cipész-mester a korzón ment végig, ahol véletlenül megpillantotta a szökevényt, amint nyugodtan sétált egy leány társaságában. Azonnal figyelmeztette a rendőrt, hogy a korzó elegáns fiatalembere nem más, mint az aradi ügyészségi fogház szökevénye. A rendőr holzzásietett és felszólította Sapirát.

Ninesen annál potoska,
 Kinél LOVAS kiltja:
 Arad, Strada Oituz (Més-uca) 111.

— **Öt repülőszerecséltenség a cseh hadgyakorlaton.** Prágából jelentik: Szombaton fejeződtek be a cseh hadgyakorlatok, amelyeknek folyamán öt halálos repülőszerecséltenség történt. Vasárnap újabb repülőkatasztrófa történt Boldenheim közelében. Egy repülőgép a község közelében a levegőben kigyulladt és lezuhant. Két pilótája szénégett.

— **Halálozás.** Kovács Lajos városi tisztviselő hosszas szenvedés után életének 29-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a Szél-uca 10. szám alatti gyászházban.

— **Terhelő vallomások a Tuka-per mai tárgyalásán.** Pozsonyból jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán Hanka Jaroslávot hallgatták ki. Súlyos vallomást tesz Tuka ellen. A védő több kérdést ad fel a tanúnak, ami Hankát zavarba hozza, de nem keveredik ellentmondásba. Ezután a bíróság felolvastatja azokat az újságcikkeket, amelyeket az ügyészség inkriminált.

hogy kövesse őt a rendőrségre, aminek a szökevény minden ellenkezés nélkül tett eleget. Udvariasan elbucszott a leánytól, kezét csókolt és elindult a rendőrség felé. Sapirát ma a rendőrségről átkísérték az ügyészségi fogházba, ahol külön cellában helyezték el.

Az elfogott szökevény régi ismerőse az aradi rendőrségnek. Egész fiatal gyermek korában több lopást követett el, mire szüleinek kérésére javítóintézetben helyezték el. Mintegy másfél évvel ezelőtt szabadult ki a javítóból, ahol a mézárasmesterséget tanulta ki, ahelyett azonban, hogy tisztességes munkával igyekezett volna magának megfelelő elhelyezkedést biztosítani a társadalomban, egymás után a betöréseknek egész sorozatát követte el. Néhány hétig zavartalanul működött Aradon, egy alkalommal azonban rajtavesztett és elfogták. A törvényszék két évi fogházra ítélte a notórius betörőt, aki egy évet töltött eddig ki büntetéséből. A szökevény, aki azonban csak két napig élvezhette a szabadságot, unokaöccse Sapira Móricznak, a Danubia biztosító intézet volt igazgatójának, aki rengeteg szélhámosság elkövetése után Délamerikába szökött.

Renoválás miatt a kiszolgálás Weinberger ékszerész üzletében.

ATLANTICA
 kávé- és teabehozatal.

— **Hastifuszjárvány Budakeszin.** Budapestről jelentik: Budakeszin veszedelmes hastifuszjárvány tört ki. Eddig tizenhatan betegedtek meg és százötvenen gyanús tünetek mutatkoztak. A védőoltások megkezdődtek.

— **Egy aradi orvos súlyosan megbetegedett.** Antal György dr. ismert aradi orvos néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett vérhasban. A gondos kezelés következtében állapotában lényeges javulás állott be, úgyhogy az orvos túl van a veszélyen. Antal dr. állapotának javulásáról szóló hír örömet váltott ki az aradi orvostársadalomban.

Legkiválóbb uriszabóság
 Angol szövet nagyraktár

SAMSON I. ARAD,
 Neuman-palota

Őszi különlegességek
 beérkeztek.

Értesítjük Arad naggyőrdemű közönségét, hogy a

NADOR-PENSIO-t

Budapest, Nádor-ucca 24.

átvettük és a legmodernebb igényeknek megfelelően teljesen átépítettük Svabadság-térre nyitott világszobák. Elsőrendű ellátás. Figyelmet igénylő árak.

Szíves pártfogást kér:

Dr. Koch Zoltáné
Törvényszéki Ügyvéd.

— Kaufmann Kamil lakásügye. A város vezetősége rendeletet adott ki, hogy holnap nyissák fel Kaufmann Kamil volt aradi gépüzemigazgató lakását és bútorait raktározzák be a lakás egyik szobájába. Ma Aradon járt a volt gépüzemigazgató, aki kijelentette, hogy jelenleg Lippán tartózkodik, azonban nem nyaral ott, hanem kutakat fur az ottani fürdőigazgatóság megbízásából. Kaufmann a lakásügyére nem nyilatkozott azonban környezetéből nyert információink szerint a volt gépüzemigazgató nem tett semmiféle intézkedést bútorai elszállítására vonatkozólag. Értesülésünk szerint Kaufmann azon a véleményen van, hogy addig, míg ügyében végleges döntés nem történik, jogosan foglalja el a gépüzemigazgatói lakást.

— Stern Rózi hegedűművész tanfolyamát szeptember 15-én megkezdte. Akadémiai vizsgákra előkészít. Jelentkezni lehet szept. 10-től naponta délelőtt 9—11-ig és délután 4—6-ig zene-szalonzóban Minorita-palota. I. kapu, I. em., 1 ajtó.
— A Banca Centrala és Banca Agrara még nem fuzionáltak. Új magyar kigazda és kisiparos párt alakul. Miért bojkottálták a temesvári zsidók dr. Janovics Jenőt és sok más nagyszerű riport olvasható az Erdélyi Futár friss számában. A kolozsvári riportlap Aradon is minden újság-bódoban kapható.

Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra véve biztosan előmozdítja a gyomor és a belek működését s ennek következtében csakhamar a megkönnyebbülés jóleső érzése tölti el a beteget. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértódlásoknál, valamint aranyérmél és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— „Pesti család” — a legnagyobb pesti siker. A Király-színház újdonsága, a „Pesti család” osztatlan nagy sikert aratott úgy a sajtó mint a közönség körében. A második előadás közönsége ugyanolyan lelkesedéssel fogadta a darabot mint a premier zsufolt háza. A nagyszerű operettet elejétől legvégéig végigkacagták és az énekszámokat kivétel nélkül megisméltették. A darab főszerepeit Lábass Juol, Somogyi Nusi, Forrai Rózi, Bársony Rózi, Kun Magda, Kertész Dezső, Sziklay József, Latabár Árpád, D'Arrigo Coraél, Raskó Géza és Major István játsszák. Fellép Jeffrey Piddock, a kiváló angol táncos is. A darab egész héten műsorban. Jövő vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyekkel a népszerű „Diákszerelm” kerül színre Csál Franciskával és Biller Irénnel a fő női szerepekben.

Mozi.

— xx Nagy sikert aratott „A sejk leánya.” Ma este mutatta be a Lovarda-téri Central-mozi „A sejk leánya” című filmet nagy siker mellett. A szenzációs, érdekes történet mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét. Nagy tetszést aratott a film kiállítása is. Kelet minden titokzatossága és pompája vonult fel a publikum szeme előtt, eddig rég nem látott csodásan szép exotikus tájak gyönyörködtek a szemet. A film főszereplői Bebe Daniels és Arlen Richard, nagyszerű alakításukkal érdemelték ki a tetszést. A premiert zsufolt ház tekintette meg. (—)

Stresemann a kisebbségi kérdés elintézését sürgeti Genfben.

Külön bizottság szervezését javasolja a német külügyminiszter. — Benes szerint a kisebbségi kérdés megoldásának első feltétele: „szüntessék meg az utódállamokban az ellenséges propagandát”.

Genfből jelentik: Stresemann a mai népszövetségi ülésen mondotta el nagy beszédét. Kifejtette, hogy a hágai események nagy hatással vannak a német népre. A megszálló csapatok visszavonása már egy hatalmas lépést jelent az igazi békéhez, amely felé minden államnak törekednie kell. Örömeinek ad kifejezést, hogy a döntőbíráóság eszméje mindig nagyobb tért hódít és ezután ráter a kisebbségi kérdésre. Kifejté, hogy a népek között békét a kisebbségi kérdés teljes elintézésével lehet csupán megerősíteni, illetve megvalósítani.

A kisebbségeknek meg kell adni anyanyelvüknek teljes használati jogát és azt a szabadságot, amit a többségi népek is élveznek. Javasolja, hogy a kisebbségi kérdés elintézésére egy külön bizottságot szervezzenek.

Ezután Benes szólalt fel, aki szintén a kisebbségi kérdést fejtette. Szerinte a kérdés megoldásának első feltétele:

szüntessék meg az utódállamokban az ellenséges propagandát.

Genfből jelentik: A népszövetségi közgyűlés délutáni ülése fél öt órakor kezdődött. Elsőnek Graham angol kereskedelemügyi miniszter szólalt fel, a gazdasági együttműködés szükségességét hangoztatva, majd sürgette a gazdasági egyezmények ratifikálását. Motta, svájci födelegátus a hágai döntőbíráskodási elv sikeréről beszélt, majd a kisebbségi kérdésre tért át és megköszönte a kanadai és német delegátusoknak, hogy ebben a kérdésben felszólaltak. Kijelentette azonban, hogy véleménye szerint meg kell várni az új eljárás eredményét.

Genfből jelentik: Hevesy Pál meghatalmazott miniszter tegnap este 90 teritékes vacsorát adott a genfi magyar delegáció tiszteletére. A vacsorán gróf Apponyi Albertné töltötte be a háziasszonyi tisztet.

Kigyulladt Belgrád legelőkelőbb szállodája.

Az ötemeletes Palace Hotel vendéglő között nagy pánik tört ki. — A tetőzet teljesen leégett.

Belgrádból jelentik: Nagy tűz pusztított a jugoszláv fővárosban, ahol ma déli fél 12 órakor kigyulladt a város egyik legnagyobb és legelőkelőbb szállodája: az ötemeletes Palace Hotel. A vendégek között hatalmas pánik keletkezett. Egyesek az ágyból ugrottak ki a tűz hírére és neglizsében szaladtak ki az uccára. Az étterem is pillanatok alatt ürült ki.

A tűzoltók csak többórai munkával tudták lokalizálni a tüzet, a tetőszerkezet azonban így is leégett. A tűz keletkezésére vonatkozólag azt hiszik, hogy a szomszédos kéményből kipattanó szikra gyújtotta meg a tetőn lévő terrasz farascsot. Az épület 45 millió dinárra volt biztosítva és így a kár megtérül.

A fűtőházi panama 350.000 lejjel károsította meg a kincstárt.

Tömegesen érkeznek a feljelentések, de azok nagyrésze csupán bosszu műve. — Pascuti Traian vasutigazgató nyilatkozata.

(Arad, szeptember 9.) Reichenberg Dezső főmérnök, volt aradi fűtőházi főnök bünygyében a vizsgálat még mindig a legtélsebb eréllyel folyik. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Pascuti Traian vasutigazgatót, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Az utóbbi két nap alatt a fűtőházi vizsgálások ügyében nem történt semmi különösebb esemény. Igen sok feljelentés érkezett a legutóbbi napokban is, amelyeknek a legnagyobb része azonban nélkülöz minden alapot. Sokan vannak, akik

bosszúból állanak ulabb és újabb feljelentésekkel elő.

ez azonban a vizsgálatot semmivel sem érinti, mert mi minden tekintetben pártatlanul járunk

A zsidó kultura új otthona

Intenzív szellemi élet fog lezajlani a Romanul épületében megnyitott Zsidó Kulturházban.

(Arad, szeptember 9.) A Romanul (Zrinyi)-uccában a Romanul épületében, (feljárt az udvaron balra), érdekes helyiségbe lép be az ember. A főajtó mögött csinos terem tárul a látogató elé, székekkel elbádosztallal, mögötte ruhatár, a terem másik ajtaja pedig egy kis tanácsterembe nyílik, a mely viszont irodákban folytatódik. Ezek a lokalitások jelentik az aradi zsidó kulturházat, amely most nyit meg és amely igen mozgalmas, tükettő életnek lesz színhelye. A hét valamennyi napján zsidobongó élet zaja eleveníti majd meg a kulturház helyiségeit, mert csaknem minden nap előadásokat tartanak ott különböző problémákról Arad zsidóságának szellemi vezérével és ott kapnak otthont a különböző zsidó kulturintézmények és az ifjúsági egyesület is. Havonta egyszer pedig műsoros kulturstélyek színhelye lesz a kulturház, amelynek megnyitása ünnepélyes keretek között folyt le.

el és nem hagyjuk magunkat befolyásolni.

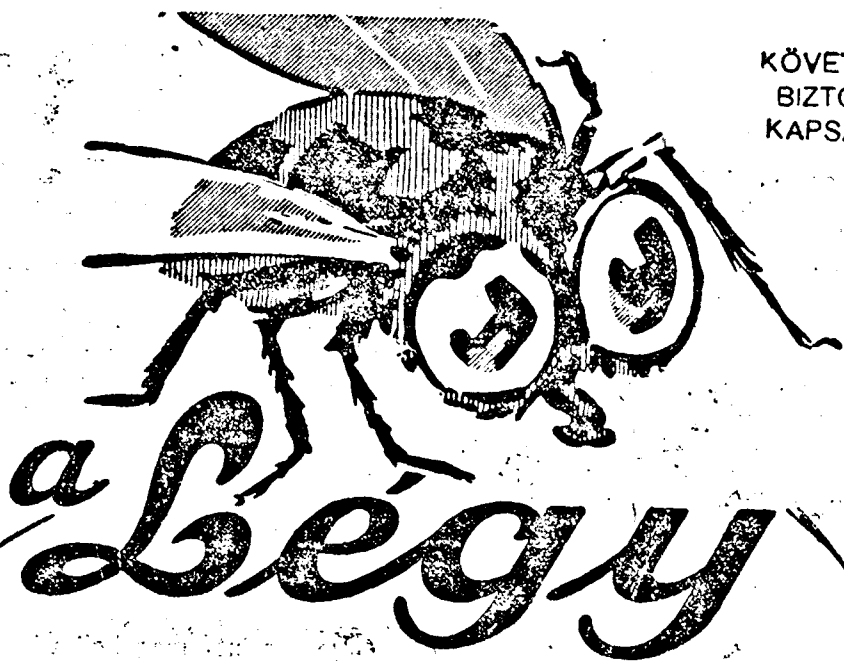
— Mennyi az az összeg, amivel Reichenberg állítólag megkárosította az államvasutakat? — tettük fel a kérdést.

— Körülbelül 300.000 lej. A többiek csak kis összeggel károsították meg az államot, úgy, hogy

az államvasutaknak egész kára 350.000 lejre becsülhető.

Pascuti vezérigazgató végül kijelentette, hogy a házivizsgálat még hosszú ideig fog elhúzódni. A felfüggesztett vasuti tisztviselők ma már nem jelenhettek meg hivatalukban, hogy az ügyükben a fegyelmi vizsgálatot ki fogja vezetni, abban az irányban még nem érkezett meg Bucurestiből, a vezérigazgatóstól az intézkedés.

Az ünnepségen megjelentek dr. Schütz Henrik hitközségi elnök, iltóí Adler Andor, Deutsch Andor, dr. Keppich Jakab és sokan mások Arad zsidó társadalmának vezetői közül. A megnyitó beszédet Bornstein Sándor tartotta, kiemelve hogy Mendelssohn 200-ik születésnapját választották a megnyitó dátumának. Megemlékezett a palesztinai eseményekről, majd ismertette a kulturház célját. Ezután dr. Schütz Henrik üdvözölte a megjelenteket, kiemelve a kulturház szükségességét, majd dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi mondott lendületes beszédet, Keppich István pedig az ifjúsági kulturkör nevében köszöntötte az új intézményt. Chlievitz Hermann a cionista ifjúság üdvözlétét tolmácsolta héberül, dr. Gara Armin a Zsidó Nemzeti Szövetség szerencsekívánatait nyilvánította ki. Dr. Roth Marcell egyetemi magántanár programot adott, majd Bornstein Sándor zárószavaival véget ért a szépen sikerült megnyitó ünnepély. A kulturházat dr. Roth Marcell sebésztanár, dr. Engelberg Dezső, Szenes Henrik nagykereskedő, Bornstein Sándor kereskedő és dr. Gara Armin ügyvéd fáradozása és agilitása hozta létre.

KÖVETELJEN
BIZTOSÍTÓ
KAPSZULÁT

a **Legy**

a dög csirák hordozója, valamint az
összes többi férgek

AFLY-TOX

egyszerű permetezése által biztosan elpusztulnak!

Egyetlen világhírű illatosított rovar irtó.

KAPHATÓ: A DROGUERIA, GYÓGYSZERTÁR ÉS ILLATSZERTÁRAKBAN
Nagybani lerakat, București, Str. Plantelor, 26.

SPORT.

Döntetlenül végződött Csehszlovákia—Magyarország-mérkőzés

Botrány a mérkőzésen.

Csehszlovákia—Magyarország 1:1 (1:0).

Prágából jelentik: A Sparta-pályán, 26.000 néző előtt vívta a két csapat, az „Európa-kupa” szempontjából egyik legfontosabb mérkőzést. Mindkét ország aspiránsa volt az „Európa-kupa”-nak, Csehszlovákiának győzelem lett volna szükséges ahhoz, hogy tovább is jogos várományosa maradjon a nagy díjnak, Magyarországnak döntetlen is elég volt. Így a Budapesten még az ős folyamán lejátszásra kerülő olasz-magyar mérkőzés lesz a döntője az „Európa-kupa”-nak. A budapesti mérkőzés győztese lesz a kupa nyertese is. Amennyiben ez a mérkőzés döntetlenül végződik, úgy a kupa valószínű boldog nyertője — eddig nem említett negyedik — Ausztria lesz jobb gólaránya révén.

A mérkőzés heves cseh támadásokkal indul. A nagy ostrom eredményeképp az 5-ik percben Swoboda 18 méterről megeresztett, gyilkos erejű lövése Aknai hálójában köt ki. A csehek tovább támadnak, de csek egy őside gólt érnek el — Puc révén. Szünet után a magyarok fanatikus lelkesedéssel vetik magukat

a küzdelembe, de támadásaik a jól működő cseh védelem falán megörnek. A 19-ik percben Kada egy összecsapásnál megsérül, eszméletét veszti, a hordágyon viszik le a pályáról. Turay közben kolidál két cseh játékosal, amiért kiállítják. A magyar csapat nem akceptálja a bíró ítéletét, levonul. A közönség pokoli lármával tüntet a magyar csapat ellen, végül is Földessy, a magyar szövetségi kapitány, csapatát visszadirigálja a küzdőterre s a játék vehemensebb erővel újból veszi kezdetét. A magyarok mindinkább frontba kerülnek, s a 39-ik percben Kalmár 30 méterről, soha nem látott hatalmas bombájával megszerzik a kiegyenlítést. A csapatok a következő felállításban játszottak: Magyarország: Aknai—Mandi, Fogoly III.—Borsányi, Kalmár, Korányi—Markos, Takács II., Turay, Tokdy, Hires. Csehszlovákia: Planicska—Hojer, Burger—Hajny, Kada, Cipera—Podrazil, Svoboda, Meduna, Silny, Puc. Bíró: Rouff (Svájc), aki a mérkőzést a közönség terrorisztikus magatartása ellenére is pártatlanul vezette.

Az AAC, nyerte a Tricolor körmérkőzését.

Temesvár otthonában lehangosította Bucurestít. — Szatmár kerületben és Brassóban bajnoki mérkőzések voltak. — Aradváros 100 km. kerékpár bajnoksága. — Vasárnap Aradon is megindul a bajnokság. — Orth a Budai 33-ban.

O AAC—ATE 4:2 (3:0). Az első féldő nagyobb része váltakozó mezőnyjátékkal telik. A féldő végén az AAC erősíti az iramot és ekkor éri el góljait Mondok (2) és Kemény révén. Szünet után az első percekben Kemény megszerzi az AAC negyedik gólját. A féldő közepén Grosz 11-esből szépít az eredményen. S az utolsó percekben Genczy fejes öngólja beállítja a végeredményt. Bíró: Weinert Jenő.

O Tricolor—Kocobo (Kosovo) 4:1 (1:0). A nagyikkindai vendégek gyenge játékot produkáltak vasárnap is és vereségük teljesen

megérdemelt volt a Tricolortól. Az első féldő góljait Primo lövi 11-esből. Szünet után Liszul 11-esből kiegyenlített. Majd Primo újabb 11-es gólja következik. Ezután a Kocobo (Kosovo) kihasználatlanul hagy egy 11-est, amely után Primo biztosítja be két szép góljával a Tricolor amugysem kétséges győzelmét. Bíró: Burdán Miklós.

O Temesvár fölényes győzelme Bucurestí felett. Bucurestiből jelentik: Temesvár—Bucuresti 5:0 (3:0). A temesvári válogatott pazar csatárjátékkal lelépi a fővárosiakat. A gólok sorrendje: Sepi (12 p.), Desu (35 p.), Sepi (36 p.). A második féldőben: Madarász (30 p.) és Sepi (33 p.).

O Bajnoki mérkőzések Erdélyben. Máramarosszigetről jelentik: Tricolor (Nagybánya)—MSE 2:2 (1:0). — Nagybányáról jelentik: BSC—Victoria (Szatmár) 5:0 (2:0). — Brassóból jelentik: IAR—Székelyudvarhelyi MTE 2:1 (1:0). Brasovia—Olympia 4:1 (2:0). Ivria—

Coltea mérkőzésen a tavalyi bajnok, a Coltea nem jelent meg s így a két pontot játék nélkül az Ivria kapta.

O Barátságos mérkőzések Erdélyben. Nagyváradról jelentik: NAC—Törekvés 4:2 (1:1). Crisana—Makkabea 6:1 (2:0). — Temesvárról jelentik: TMTE—Kinizsi 3:2 (0:2). Turul—Gyapjuipar 3:0 (1:0).

O Aradváros 100 km. kerékpár-bajnoksága. A Meteor Kerékpár Egyesület e hó 9-én, vasárnap tartotta meg 100 kilométeres kerékpárversenyét, Aradváros bajnokságáért. Eredmény a következő: I. Kalmár Dóli 3 óra 43. II. Matrovitz Endre 3 óra 49. III. Grünfeld János 4 óra 13, három defektussal.

O Vasárnap Aradon is megkezdődik a bajnokság. Az elmúlt vasárnap sorsolta ki a szövetség az 1929—30. bajnokság őszi fordulóját. A sorsolás nagy meglepetése, hogy ennek a bajnokságnak tíz résztvevője van. A tízes létszám a következőkből rekrutálódik: Gloria-CFR, AAC, AMTE, ATE, Tricolor, Simeria-CFR, Vointa-Victoria, Olympia, Hakoah és Banatul.

O Vívás és torna Kulturpalotában az udvarban Pellegrininél. Egész nap nyitva.

O Teniszverseny Kisjenőn. A kisjenői Tennis Club minden tekintetben jól sikerült és nivós versenyt rendezett vasárnap, számos aradi vendég részvételével. A klub agilis vezetősége dicséretreméltó munkát végzett. Az érdem főképpen Wrbitzky Lipótot, a verseny rendezőjét és irányítóját illeti. A versenyeket vasárnap nem tudták teljesen befejezni, mivel csak két pálya állt rendelkezésre. Eddigi eredmények a következők: Férfi egyes I. díj: Nincsen befejezve Ujj és Világh—Schillinger-meccs győztese között. III. díj Bornstein, Férfipáros I. díj: Ujj—Schillinger. II. díj: Világh—Goth. III. díj: Dörner—Feszler F. és Feszler J.—Bornstein. Női egyes I. díj: Földházi Bella. II. díj: Szigeti Baba. III. díj: Sándor Pöszi és Fon Búcsi között nincsen befejezve.

O Külföldi eredmények: Budapestről jelentik: Ujpest—Budai 33-as 4:3 (2:1). A 33-asban játszott Orth, a magyar futball legendás alakja, s olyan pompásan mutatkozott be új csapatában, hogy annak csaknem sikerült legyőznie nagynevű ellenfelét. Hungária—Kispest 5:1 (1:1). — Szegedről jelentik: Bástya—III. Kerület 3:1 (1:0) — Szombathelyről jelentik: Sabaria—Turul 1:0 (1:0). — Pécsről jelentik: Pécs-Baranya—Nemzeti B. 4:2 (4:0). — Pozsonyból jelentik: Nemzeti—Bratislava 0:0.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

KEDD, szeptember 10.

Bucuresti, 22. Szimfonikus hangverseny. — Berlin 21. Komor Géza szórakoztató hangversenye. 22. Nép-dalok és slágerek. — Belgrád. 23.10. Balajkahangverseny. — Wien, 23. Jazz-zene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 12. A budapesti rendőrszolgálati vőegységének hangversenye. 18.10. A Mandits-szal lonzenekar hangversenye. 21. Régi operatrészetek 22.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Magyar Imri és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, szeptember 11.

Bucuresti, 22.45. Zongorahangverseny. 23.15. Hegedűhangverseny. — Berlin. 20. Csellóhangverseny 20.30. Időszzerű szerelmes dalok. — Belgrád. 22.40. Madolinhangverseny. — Wien, 21. Peter Flamm saját műveiből olvas fel. Utána: Esti hangverseny. — Budapest 10.15. Hangverseny. 13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 15.30. Hírek, élelmiszerárak, 18.15. Bűrszönyi Béla novellái. 18.45. A m. kir. 1. honvadászalog ezred zenekarának hangversenye az Angol Parkból. 21. Gramofonhangverseny. Wagner: Tristan és Isolda c. operájának előadása a beyreuthi „Wagner-operaház” énekeseinek, kórusának és zenekarának közreműködésével. 23.30. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkversenyeredmények. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Őszi butorvásár!

Gyári áruk saját készítményű hálók, ebédlők, uriszobák, kárpitos munkák állandóan nagy választékban készen. Vételkötelezettség nélkül megtekinthetők

Bruckner Lipót butorgyár

Strada Ioan Calvin 10.

Tulajd.: Özv. Vajna Adolfné.
Vasuton 45%-os fuvarkedvezmény.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Igyekezzünk megvenni a 90 lejes Weckert, Raktáron tartok elsőrendű zseb- és falórakat. Óra- és ékszerjavításokat legjutányosabb árban, jótállás mellett vállalok.

Rozenfeld Mór

Arad, P. Avram Iancu 13.

Ha olcsó és jó hangszereket

valamint alkatrészeket óhajt beszerelni, úgy forduljon

BRAUN hangszerészhez

Strada Closca (Szt. László-ucca) 2. sz.

Zenészek és tanulók a bevásárlásnál 10 százalékos árengedményben részesülnek. Szakszerű javításokat vállalunk. Eladás nagyban és kicsinyben. 4710

Száraz tűzifa

előzetes utalvány nélkül, Csálai-erdőben Cooperatívánál

Eladó

Telgy hasáb Lei 902.—

Szil hasáb Lei 892.—

I. oszt. dorong Lei 882.—

erdői méterenként. — Fizetendő a helyszínen.

Pernevana Arad.

Miss Universe nyilatkozik az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének

Liesl Goldarbeiter kijelenti, hogy nem kapott pénzt romániai szerepléséért és ha valaki pénzt kért az ő nevében, úgy az visszaélést követett el. — Miss Universe aradi autogrammjai. — Liesl erélyesen megcáfolja a róla elterjedt pletykákat. — „Büszkén vallom magam magyar-zsidó származásunak.”

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.)

Kedves és érdekes látogatója volt ma az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének. A világ legszebb leánya, a galvestoni szépségverseny győztese: Miss Universe Liesl Goldarbeiter tett ma hosszabb látogatást az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségében szüleinek kíséretében.

A kéthetes romániai turné ugyan kissé megviselte Miss Universet, azonban

már is új utazásra készülődik, hogy eleget tegyen a prágai polgármester, valamint ezt követően hollandiai városok meghívásának.

Miss Universe, aki nemcsak feltűnően szép, amely megállapítás egyébként nem mond újat, hanem rendkívül intelligens és okos is, nagy lelkesedéssel beszél arról az ünnepről, amelyben Románia, Erdély és a Bánát közönsége részesítette. Ugyanakkor azonban nagy és tegyük hozzá jogos elkeseredéssel emlékezik meg azokról a pletykákról, amelyek romániai tartózkodásából fakadtak és amelyek, amint ez megállapítható, olyan megbízás nélküli egyének „működéséből” fakadtak, amelyek a jóhiszemű leánynak és anyjának tapasztalatlanságát a maguk javára akarták kamatoztatni és Miss Universe tudta nélkül léptek fel az ő nevében.

— Mindenekelőtt valótlan az, — meséli Liesl Goldarbeiter — hogy pénzt kaptam a színajai kaszinótól, vagy bárki mástól. Romániában a „Realitatea” című lap vendége voltam. Annakidején ez a lap rendezte a Miss Románia választást és főszerkesztője Miss Romániát kikísérte Galvestonba a Miss Univerzum választásra. A hajón és kint Amerikában szoros barátságot kötöttem Miss Romániával, valamint az őt kísérő főszerkesztővel és ennek eredményeként ők meghívták Romániába. Ezt a meghívást elfogadtam és mondhatom, nem bántam meg, eltekintve azokat a valótlanosságokat, amelyek ott tartózkodásommal kapcsolatban napvilágot láttak. Ismétlem, én a színajai kaszinótól semmitsem kaptam és csupán egy napig tartózkodtam Színajában. Ott és Bucarestben a „Realitatea” főszerkesztője kalauzoltak, viszont Erdélyben és a Bánágban Paukerow Leonard kolozsvári román újságíró látta el a csicszerone-szolgálatot. Nem hiszem, hogy ezen urak valami inkorektiséget követtek volna el, tény azonban az, hogy én egyetlen várostól sem kértem és nem is fogadtam el pénzt. Olyan hírek terjedtek el Aradon, hogy autogramért pénzt kértem. Ez az állítás ily formában valótlan. Én mindig és mindenkinek ingyen adtam autogramokat. Romániában azonban gyakran ezer lejesekre irattak velem autogramokat. Erre én kíséreléssel közöltem, hogy helyesebbnek tartanám, ha ezek az autogramkérők a bankjegyeket jótékony célra adnák, én igen szívesen fényképekre vagy üres papírosra adok autogramot helyett.

Meg lehet, hogy lelkiismeretlen, de megbi-

zánélküli egyének ezen kijelentésemet felkapták és a maguk céljaira akarták kamatoztatni. Igen lekötöznének, ha nyilvánosságra hoznák, hogy ki kért pénzt az én nevében.

Hiszen, ha pénzt akartam volna keresni, úgy nem Romániába megyek, hanem elfogadom azt a temérdek amerikai ajánlatot, amivel kint elárasztottak.

— Az összes meghívásokat csupán azért fogadom el, mert szeretek utazni, szereitek új városokat és embereket megismerni. Ez az egyedüli hasznom romániai körutamból is. Mivel a pletykákkal egyszersmindenkorra végezni szeretnék.

az Aradi Közlöny hasábjain felkérem a közönségnek, hogy minden rosszakarátu pletykát tudassanak velem, illőleg apámmal.

Ezért kérném Szerkesztő Urat, írja ki címüket is. Wien, I., Habsburgergasse 3. Végeznék az ilyen és hasonló pletykákkal.

— Az sem igaz, hogy letagadtam volna magyar és részben zsidó származásomat. A helyzet azonban a következő:

Apám valóban Szegeden született, ott

nevelkedett, rokonai még ma is ott élnek és ő maga szívesen beszél magyarul. Azt sem szégyelem, hogy apám hitű zsidó. Ezzel szemben édesanyám bécsi leány és keresztény. Én is keresztényként születtem és amikor Bucarestben az egyik magyar újságíró a nagy tolongásban megkérdezett, hogy igaz-e, hogy magyar és zsidó vagyok, mielőtt a tömeg őt elsodorja volna tölem, az igazságnak megfelelően siettem felvilágosítani, hogy ez nem áll teljesen. Arra azonban már nem volt időm, hogy részletesen megismertessem vele származásomat, amelyet ismétlem, nem szégyelek, hanem amelyre igen büszke vagyok.

— Romániában nem kerültek előm azok a lapok, amelyek ebből a félreértésből kifolyólag kellemetlen cikkeket közöltek rólam, most azonban utánam küldték és én avval bizonyítom be a nekem imputált kijelentések és cselekedetek valótlanosságát, hogy sietek azokat most megcáfolni.

— Ha valóban szégyelném apám magyarságát és zsidó vallását, úgy naprendre térhetnék a pletykák felett, azonban súlyt helyezek megcáfolásukra.

A szép arc kifejezéssel, amelyekkel beszédjét kíséri, mutatják, hogy Miss Universe őszintén beszél és komolyan bántják azok az alaptalan híresztelések, amelyek romániai utjából fakadtak.

A híresztelések valótlanosságát Miss Universe apja, Goldarbeiter Izso a maga részéről viszont avval cáfolja meg, hogy közölte, hogy már legközelebb feleségével és leányával együtt Szegedre utazik ottlakó nővérének és többi rokonainak meglátogatására.

Sz. p.

KÖZGAZDASÁG.

Országos kereskedőgyűlés Aradon.

A gyűlésen megjelenik az országos szövetség egész elnöksége. — Nagyjelentőségű problémák szerepelnek a tárgysorozatban.

(Arad, szeptember 9.) Vasárnap, 15-én Aradon összegyűlnek az ország összes kereskedő egyesületeinek vezetőségi tagjai, akik az Erdély-Bánáti Kereskedő Egyesületek Szövetségében egyesültek, hogy mint az Aradi Kereskedelmi Testület vendégei, ennek a keretében megtárgyalják a kereskedelem összes ügyeit, amelyek a kezdődő őszi politikai szezon alatt elintézés, orvoslást és rendezést követelnek.

Brassótól fel Szatmár és Máramaroszigetig, Kolozsvártól Várad, Temesvár Orsováig az összes egyesületek elnökségi tagjai Aradon lesznek vasárnap és a kereskedelmi kamara termében fog lefolyni délelőtt és délután a beható értekezlet. Meg fog jelenni a Szövetség egész elnöksége: Leon egyetemi tanár, Kun Richard, Domán Sándor és Deutsch Andor vezetése mellett. Előadó Fried János dr. oradeai központi írtikár. Tekintettel arra a szövetségi szerződésre, amely a Szövetség és a bucuresti Sfatul Negustoresc központja közt két éve fennáll, az értekezlet tárgyalásai az egész ország teljes kereskedelmi egységének a kifejezői lesznek.

Ez az értekezlet lesz hivatalos arra, hogy a bíróságok helyébe szervezendő új választott bíróságok egységes szervezése tekintetében országosan állást foglaljon. E tekintetben a kormánytól tett eljárások eddigi eredményeinek megtárgyalása mellett az Aradon kidolgozott és lapunkban ismertett javaslat lesz a kiindulás. Foglalkozni fog az értekezlet a kereskedelem

érdekeinek parlamenti képviselésével, az új vám-politikával és vámtörvényjavaslattal, mindennek felett azonban az adózás és a városi közterhek sürgős rendezésével.

Az ország kereskedelmi vezetőinek ez a teljes felkészülése a gazdasági érdekek megvédésére a legnagyobb jelentőségű mozgalom kezdete, amelyet az utóbbi évek hoztak. Most, amikor válságban levő gazdasági életünk teljes törvényhozási és igazgatási átalakulás előtt áll, a kereskedelem maga óhajtja megmutatni, parlamenti képviselői híján szakgyűlésből, merre van az orvoslás egyútté lehetséges útja. A tanácskozásokat országos érdeklődés előzi meg.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget
Értesítés.

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy Kolozsvári Imre üzletéből kiléptem és a Str. Brancovici (v. Lázár Vilmos-u.) 5. sz. alatt **cipőszalont nyitottam.**
Szíves pártfogást kér:

Weisz Sándor,
cipész.

Flóktelep: TIMISOARA. Őszi és téli felöltő és ruhaújdoncságok megérkeztek
Bulevardul Berthelot 23.
 Crep de chin ruhák ... 1200 Lejtől
 Foulard ruhák ... 1400 Lejtől
 Parisiette ruhák ... 800 Lejtől
 Griset e ruhák ... 600 Lejtől
Kérem a címre figyelni!

Őszi és téli felöltő és ruhaújdoncságok megérkeztek
PLESZ GYULA céghez Arad
 Központi női ruhanagyváruháza, a színház hátsó bejáratával szemben

Flóktelep! CLUJ
Cal. Reg. Ferdinand 25
 Őszi divatfelöltők ... 900 Lejtől
 Téli kabátok ... 1000 Lejtől
 Szőrmés divatkabátok ... 1500 Lejtől
 Szőrmebundák ... 5000 Lejtől
Kérem a címre figyelni!

Kérném utóérhetően versenyárlalról saját érdekében vételkényszer nélkül meggyőződni. Cégem az Aradi Kereskedők Részletszindikátusának tagja, minden könyvtulajdonos közzepénzárbán leaz kiszolgálva

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

BARNA 4747 levele van az Aradi Köz-
 löny kiadójában Anonymustól, kérem
 átvenni. 4815

ALKALMAZÁS.

MECHANIKUSSEGÉD! fiatal, felvétetik
 Motorica, volt Asztalos Sándor-ucca.
 4805

KÖNYVELŐK, kik a könyvelési szakmá-
 ban lakhelyükön állandó szép kereset-
 hez akarnak jutni, adják meg címüket
 „Könyvelés 123.” jellegre az Aradi Köz-
 löny kiadójába. 131

RENDSZERETŐ háromtagú házmester-
 család keresetik kétszobás lakásba. a
 nő perfékt főzőnő legyen fizetésért. Str.
 Consistoriului 29. 4850

HELYBELI részvénytársaság keres azon-
 nali belépésre perfékt német, magyar
 levelezőnőt, aki a gép és gyorsírásban,
 valamint a román nyelvben járatos. Aján-
 latok „Előmenetel” jelleg alatt az Aradi
 Közlöny kiadójába adandók le. 4813

URHÁZHÓZ tanuló fiu vagy leány tel-
 les ellátással felvétetik. volt Aulich La-
 jos-ucca 11a. 4812

EGYEDÜLÁLLÓ nő háztartás vezetését
 önállóan érti, perféktül főz, ajánkozik
 jobb házhoz. Választ „Házvezetőnő” cí-
 men az Aradi Közlöny kiadójába kér.
 4814

JÉPIRÁSBAN ügyes nő keresetik. Je-
 entkezés volt Kossuth-ucca 13-15. Ba-
 ázs. 4816

ELLÁTÁS.

HÁROM diák teljes ellátásra felvétetik.
 volt Orczy-ucca 2. 4797

OKTATÁS.

GINNÁZIUMI elemi iskolai fin-leány ta-
 culókat külföldi vizsgára is előkészít
 gimnáziumi tanárnő. Negyedik gimnáz-
 zista tanulótárs teljes ellátásra kereste-
 tik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
 4806

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU, diszkrét, elegánsan
 bútorozott szobát keresek a belvárosban
 .Cineket az Aradi Közlöny kiadóhivata-
 lába kérek. 1234

IRODÁNAK alkalmas egy uccai és egy
 udvari szobából álló II. emeleti lakás
 Bui. Regina Maria 17. sz. a november
 1-től kiadó. 4817

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel esetleg
 lakással, szeptember 15-től kiadó. Str.
 Badea Cárta 40. 4809

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÉCSI elsőrendű modern új zongora el-
 adó. volt Szent István-ucca 4. földszint
 jobbra. 4802

PERZSA és mormotta bundák, utazó-
 bőrönd és kofferok, antik könyvszek-
 rények, komódok, antik órák, komplett
 ebédő- és szalonberendezések, Bieder-
 mayer fotelok és székek, különböző
 márkájú zongorák, szőnyegek Bieder-
 mayer szalonzarnitúra, antik varróaszt-
 talkák, álló- és fall órák, dísztárgyak,
 gramofon, rézóra, réz és bronz girland-
 ok, tükrök, storeok, falitálcák, stb.
 eladók, Salgóné bizományi üzlete Str.
 Horia 1. (Neuman-palota.) 900

URODONAL

**Reuma,
 Vesekő,
 Derektájdalom,
 Erelmeszesedés,
 Elhajásodás**

és a köszvény

Ajánlva Prof. Lance-
 reaux, az orvosi fakultás volt magánta-
 nára által a kösz-
 vényről írott érteke-
 zésében.

„... Heves köszvényroha-
 moknál használt URODONAL
 egyáltalán nem okozott fájdal-
 mat, mint más szalicil-összeté-
 telű gyógyszer, nem veszélyes,
 mint a Colydien és hasonló sze-
 rek. A fájdalmat gyorsan enyhít-
 ti, sőt a rohamok tartamát is
 sok esetben lényegesen meg-
 rövidíti.”

Dr. F. MOREL

nyug. I. oszt. törzskörvos. volt
 tenzerészeti és zvarmati kör-
 názi orvos.

Elismerések:
 Orvosi fakultás 1908. nov. 10.
 Tudományos fakultás 1908. dec. 14.

Chatelain laboratoriumok.
15 első díj.

2, 2 bis, rue de Valenciennes,
Paris és az összes gyógyszer-
tárakban.

— Kedves barátom, mi művelsz? Li-
 kőrt iszol, holott köszvényed van...
 — Ne féj: egy pár kanál Urodonal
 mindent meggyógyít.

Romániai vezérképviselői: Drogueria „Standard” Societate in nume colectiv, Bucuresti. 95

ELADÓ egy cca 230 f. m. hosszúságú
 20 mm. vastagságú használt acél sod-
 ronv köté. Marmorstein, Savarsin
 4798

5 lámpás rádió
 kiválóan hangos, hangtiszta, teljesen modern ké-
 szülék, komplett felszerelés, accumulatorral,
olcsón eladó.
 Fűdes, Str. Buteanu 3. (Bem-ucca d. u. 1-1/3-ig.)

INGATLAN.

ELADÓ egy új ház százezer lej évi jö-
 vedelemmel, 230.000 lei teherrrel. Cím az
 Aradi Közlöny kiadójában 4808

BIRTOKOT feles gazdálkodásra vagy
 kezelésre garanciával keresek. Cím az
 Aradi Közlöny kiadójában. 4804

HÁZ vendéglővel Hegyalján eladó Cím
 az Aradi Közlöny kiadójában. 4799

ELADÓ ház modern lakással, nagy gaz-
 dasági udvarral, Str. Oituz (Illés-u.) 130.
 4818

MAGÁNHÁZ azonnal elfoglalható lakás-
 sal, mely áll egy uccai 5 szobás, elő és
 fürdőszobából, valamint egy külön álló
 2 udvari szobából, virágos és külön ha-
 romfali udvarból. eladó. Cím Serb Sándor
 Arad, Str. V. Babes (Kiss Ernő-ucca)
 No. 5. 4773

Háromszobas

új ház a belvárosban, kifogástalan álla-
 potban, gazdasági udvarral, kerttel, ki-
 vándorlás miatt, alkalmi áron ELADÓ.
 Bővebbet: Győrffy vendéglőben, volt Gyár-
 ucca 3. szám.

Autógarázsok

város központjában, kényelmes nagy udvarral, villanyvilágítás, fű-
 tés és kocsimosóval felszerelve, KIADÓK
RUDKOWSKI-GYÁR. Str. V. Babes, volt Kiss Ernő-ucca 22. — Autók karhan
 tartását és mosását jutányos árban vállalom. 4793

KÜLÖNFÉLEK.

EGY karcsatt találtatott Marosparton.
 Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4807

FIGYELEM! Szegény asszonyok részé-
 re városi szállásné Marcu Anna. Strada
 Consistoriului (volt Batthvány-u.) 16
 4180

Diana-fürdő

u-onnan berendezve, egész nap nyitva.
Leszállított fürdőárok

FORD

teherautó jó állapotban. 4 új és
 egy ócska gummival, 40.000 lejé t.
FIAT hét üléses, teljesen jó álla-
 potban, 6 új gummival, Bosch vil-
 lágítás, nyitott és csukott üvege-
 zett karosszériával, 70.000 lejért
eladó 4608

WAGNER, Pancia.

Nagyságos Asszonyom!

Ócska helyett ujat kap,
 ha lekopott dísztárgyait újból
 javíttatja, ezüstözteni,
 aranyoztatni az
Aradi Ezüst Műves-műhelyben
 Strada Stroiescu, volt Telek-ucca 15.
 Jutányos árak.

Spitz Tivadar

legolcsóbb napi ár mellett szállít
 vagonáttelekben
 cser-, bakk- és tüzipát
 gyertyánhasáb
Bu. Dragalina 26. Telef. 727.

Modern faragású hálószoba és
 ebédő, ugyiszintén egy körisfa
 topolya-füülunpos hálószoba
 12.000 lejért eladó.
Mihaleczky Sándor asztalos
 Sarmisogeti-ucca (Arany-67-ucca) 9. sz.

Ajánkozik középkorú uriaó

magános urhoz házvezetőnőnek,
 anyahelyettesnek, több évi bi-
 zonyítvánnyal. Vidékre is megy.
 Cím az Aradi Közlöny kiadójában 480

Rézműves

és bádogos segédekkel fe-
 vesz Rudkowskij-ucán Str.
 V. Babes (Kiss Ernő-u.) 22. 4794

Vendéglő és szállodaingatlan

Borzsonon (az Orsova-Bazási vona-
 lon) berendezés né kül

azonnalra eladó.

Régi freque italt üzle, mely áll 4 modern
 szálloda szobából, casino és vendég ó-
 helyiségből, táncteremből, vendéglős la-
 kásból, beszálló istállóból, kertnelyiség-
 ből, kuglizóval, jégverem stb. Csak szak-
 avatott, tökéletes vendéglősök számíthat-
 nak előnyös feltételekre. Tulajdon s és
 eladó Grimm, sórraktar Orsova.

Tolltiszttó-vállalat Arad, v. Szt. Felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy vállalatunk még csak rövid ideig tartózkodik
 Pál-ucca 3. Aradon. Ne mulassza el ezen elősmert egészségi intézménnyel párna-tol át fe: tőtleníteni
 portalanítani és feifriszíteni. — Vidékiek azonnal kiszolgáltatnak